

Poština plačana v gotovini.

MLADOST

LETNIK XIV.

1. ŠTEVILKA



38505 III Mb

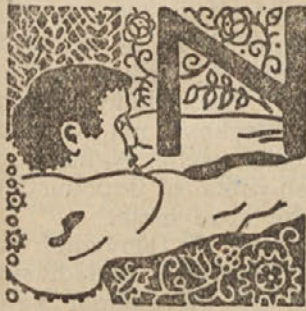
III Mb 38505





Občni zbor O. Z.

dne 12. decembra 1920.



si navada, da bi se na uvodnem mestu pisalo o občnem zboru. Zlasti v 1. številki novega leta! Vendar to storimo. Iz več razlogov. Na obč. zboru O. Z. morajo biti zastopani vsi od-

seki; nikoli ni lepše prilike sejati orlovska semena. Poročati morajo odborniki o delovanju v preteklem poslovnem letu; kakor v zrcalu vidiš položaj, v kakršnem se nahaja naša zveza. Občni zbor voli nov odbor, sme izpreminjati Poslovnik, storiti dalekosežne sklepe. Iz tega, kaj izpremeni, česar ne stori, kakšne cilje in naloge si stavi, koga izvoli, moreš precej zanesljivo presojati vrednost organizacije in njeno stanje.

Zadnji občni zbor O. Z. je verno ogledalo živega gibanja, smotrenega dela, kvišku in naprej strmečega orlovstva. Za naše trudapolno, požrtvovalno delo potrebujemo navdušenja, bodrila, priznanja, dobrih svetov; vse to nam daje ta občni zbor. Krila navdušenja nam rastejo, volja do dela se nam krepi, če opazimo, da se množe uspehi in prijatelji našega dela, da se množe vrste, da vsestransko napredujemo. Tudi v tem nam je pomagal občni zbor.

V imenu božjem začenjamo torej novo leto s poročilom o delu in načrtih naše O. Z. v minulem letu. Če tudi ne vemo, kaj nam prinese novi čas, vendar gledamo pogumno v bodočnost, ker verujemo, da njim, ki Boga ljubijo, vse obrne na dobro On, ki je vsemogočen. Mi sejemo in prilivamo, On pa našim semenom, ki so iz Njegove žitnice, daje mogočno rast!

Skoro 400 Orlov ter zastopstva Orlic in S. K. S. Z. se je zbralo ob 9. uri dopoldne v nedeljo 12. dec. 1920 v dvorani Ljudskega doma v Ljubljani. Ob pol 10. uri je otvoril predsednik O. Z. br. Josip Pirc občni zbor, ugotovil sklepčnost (zastopanih je bilo 95 odsekov, skoro vsi drugi so se opravičili z oddaljenostjo in snežnimi zameti) in pozdravil zastopnike Hrvatov, Orlic, pevske zveze »Ljubljana«, Ljudskega odra itd. ter prebral dnevni red. Po odobrenju zapisnika zadnjega rednega občnega zbora (4. jan. 1920), ki ga je prečital tajnik O. Z. br. Lazar Ivan, je oddal predsednik vodstvo občnega zbora podpredsedniku O. Z. br. Jerneju Hafnerju in poročal o svojem delovanju in o delu predsedstva O. Z. Uvodoma se je spomnil umrlih bratov, bratov v zasedeni Koroški in Primorski, ki bodo dalje budili v zaslužnem narodu voljo do svobode in ujedinjenja, velikodušnih podpornikov orlovstva, zlasti prevzv. g. knezoškofa dr. Jegliča in g. A. Grdina, ameriškega Slovenca. Dalje je izjavil, da je O. Z. mogočno napredovala, vzlic neumevanju in preziranju mnogih katoličanov ter poizkusom načelnih nasprotnikov, ki zastoj skušajo uničiti in streti Orla. V l. 1920. se je poživila in poglobila O. Z., ki je z mariborskim tabornom takorekoč stopila na čelo cele vrste prosvetnih organizacij. Skrbno se je O. Z. varovala, da ne zaide na politično polje, ampak da ostane prosvetna, izobraževalna in vzgojna telovadna organizacija naše mladine. Naše gibanje se je razširilo na Hrvaško, Srbi so jo zaznali, vez s Čehi se je utrdila, v Ameriki se širi naša misel. To leto je stopila O. Z. v stik z drugorodnimi katoliškimi telovadnimi organizacijami: s Francozi, Belgijci, Švicarji, Angleži; doma pa je popularizirala v vseh pokrajinah or-

lovsko misel, za kar gre hvala zlasti duhovnikom. Krekov kaplan je tudi pri O. Z. med prvimi delavci. Izvedla se je potrebna reforma okrožij, ki naj hite ustvarjati nove odseke. Priporoča se strumna, požrtvovalna disciplina, ki je podlaga moči in delo, ki je pravi znak življenja. Dobrodošla pa je in mora ostati v orlovskih vrstah tudi zdrava kritika.

Občni zbor je z odobravanjem vzela znanje to poročilo. Pod nadaljnjim predsedstvom br. Jos. Pirca so poročali bratje: tajnik Lazar, tajnik staleža Langus, blagajnik Tomažič, urednik »Mladosti« J. Hafner, načelnik O. Z. P. Kržan, preglednik Masič, predsednik naraščajskega odseka O. Z. Anžič in zastopnik Hrvatov Zudenigo. Iz teh poročil, ki jih je občni zbor odobril, radi omejenosti prostora navajamo le najvažnejše točke.

Vložni zapisnik pisarne O. Z. izkazuje 3600 števil. V pisarni opravlja stalno službo pisarica in po potrebi sluga. Predsedstvo O. Z. je imelo 24, vodstvo 2, vaditeljski zbor 26 sej. Izdalo se je 12 okrožnic. 54 prireditvev se je udeležilo zastopstvo O. Z. in priredilo je 68 tečajev. 106 odsekov in 25 okrožij je že imelo občni zbor za leto 1920/21. Knjižnica obsega 26 + 45 knjig in zvezkov. Članov je 5975, telovadcev skoro polovica, podpornikov 1002, naročnikov »Mladosti« 1300 + 400 (neorganiziranih). Orlovskih godb je 7, tamburaških zborov 12, pevskih 11, Čebelic 38. Odsekov obstoji 163 + 31 (ki se niso javili — mnogi imajo nezanesljive poštne razmere!); 20 se jih je poživilo, 35 pa na novo ustanovilo tekom l. 1920. 100 odsekov ima naraščaj. Naraščaja je 3027 in sicer 2181 šolarčkov, 355 dijakov in 491 obrtnih vajencev. Naraščaj ne sme nastopati v večernih urah in na veselicah, omejiti se mora orodna telovačba na dopustni mero; naraščaj naj nastopa le na svojih posebnih prireditvah.

Vštevši tudi celi ogromni promet mariborskega tabora je imela O. Z. prometa 3 milijone 552.114 K 98 v. Inventar 6301 K 30 v., vojno posojilo 4 K, obleka, knjige in drugo blago 64.671 K, oprava, pisalni stroj itd. 22.920 K, še ne poravnani računi za izdano blago 166.733 K 97 v. Aktivna 260.632 K 07 v., pasiva 202.396 K 89 v. Čisto premoženje 58.235 K 18 v. Mariborski tabor je po izkazilu obračuna pripravljalega odbora imel 200.000 K primanjkljaja (padla je cena lesu pred prodajo, narastli so nepredvideni stroški, povračila blejskim gostilničarjem za naročene in neprodane jestvine), ki pa je krit

s preostalim blagom in velikodušnimi darovi dobrotnikov. Stroške O. Z. je zlasti pomagal kriti gospodarski odsek s prebitki pri prodaji orlovskih potrebščin.

»Mladost« je imela l. 1920, primanjkljaja 38.691 K 24 v. Da ne bo iznova morala začeti s primanjkljajem, bo znašala naročnina za l. 1921. 45 K za člane, za nečlane pa 60 K. Prinašala bo tudi poročila o Orlicah iz Hrvatske. Pogreša tehniških sodelavcev.

Vaditeljski zbor se bo razdelil v študijski in izvršujoči zbor. Z darom iz Amerike bo podpiral dijake-telovadce, ki hočejo študirati telovadbo. Članarina ostane 1 K mesečno za člana; odsek in okrožja pa morajo od čistega donosa svojih prireditvev odstopiti 5 odstotkov zvezni blagajni. Za častne člane O. Z. se imenujeta ameriška Slovenca A. Grdina in Rev. Kazimir Zakrajšek. Predsedniki okrožij po možnosti tudi odsekovi, naj ne bodo politično izpostavljene osebe. Nekaj manj važnih določb Poslovnika se dopolni. Nekatera okrožja dobe nove meje.

V zvezo se sprejme 20 telovadnih odsekov (3 okrožja) hrvatskih omladinskih društev, včlanjenih pri Hrvatskom katoličkom savezu. Občni zbor je sprejel tudi tehnični načrt in načrt prireditvev v l. 1921 z nekaterimi izpremembami. Uredila se je nabava telovadnega orodja.

Ob 3. uri popoldne je zaključil predsednik br. J. Pirc veličastni občni zbor s pozivom: na delo! Pri volitvi (po listkih) so bili skoro soglasno izvoljeni sledeči bratje:

V predsedstvo:

Predsedstvo:

Pirc Josip, predsednik; Terseglav Franc, I. podpredsednik; dr. Rožman Gregor, II. podpredsednik; Hafner Jernej, urednik »Mladosti«.

Odborniki (9):

1. Anžič Anton, vikarij; 2. dr. Basaj Jože; 3. Langus Jože; 4. Lazar Ivan; 5. Marolt Marjan; 6. Sušnik Lovro, profesor; 7. Tomažič Ludovik; 8. Tomc Ernst, profesor; 9. Vrhovec Ivan.

Preglednika (2):

1. Kovač Franc; 2. Sajovic Ivan.

Razsodišče (5):

1. dr. Kodre Anton; 2. Masič Stanko; 3. dr. Snoj Andrej; 4. dr. Stanovnik Ivan; 5. Stegel Josip.

V načelstvo (vaditeljski zbor) pa:

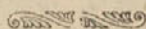
Vaditeljski zbor:

Kržan Pavle, načelnik; Kermavner Ivo, I. podnačelnik; Rihard Leopold, II. podnačelnik; Hafner Jernej; Hvale Jože; Jagodic; dr. Justin Matej; Kotlar Franc; Klinar Franc; Klinar Janko; Krhne Štefan; Pavlič Jože; Peterlin Maks; dr. Pirc Ivo; Rožman Maks; Slana Franc; Valand Alfonz; Velkavrh Stanko; Žitnik Anton.

Po občnem zboru se je vršila krasna orlovska akademija, ki je pokazala zastopnikom odsekov proste vaje članov in vaditeljev za l. 1921, naraščajske proste vaje in troje skupin za l. 1921, dvoje simboličnih vaj, proste vaje odseka Ježica, vaje s poljskim orodjem. Kot govornika sta nastopila preds. O. Z. br. J. Pirc in burno pozdravljen prevzvišeni gospod kne-

zoškof dr. Anton Bon. Jeglič. Med gledalci je sedelo mnogo odličnjakov (predsednik slovenske vlade dr. Brejc, ljubljanski poveljujoči general eksc. Dokić, več vseučilišnih profesorjev).

Bog daj, da bi se delo O. Z., ki se je 12. dec. tako lepo začelo, v l. 1921 tudi tako lepo in uspešno dalje vršilo! Bratje, delajmo in molimo!



Odlomek iz govora knezoškofa dr. Napotnika

pri slovesni sv. maši na glavnem trgu v Mariboru dne 1. avgusta 1920.

... Gospod z vami, katoliški mladeniči! Nekdaj je bil Gospod z egiptovskim Jožefom in je zavoljo njega blagoslovil Putifarja in njegovo hišo. Obvaroval pa je zalega Jožefa hudega prestopka. Gospod bodi z vami in blagoslovi kraj, kjer bivate v strahu božjem. Blagor očetom in materam tako krepostnih sinov! — Gospod, ki je bil z D a n i e l o m in njegovimi tovariši, kateri so trezno in zmerno živeli na kraljevskem dvoru v Babilonu, bodi z vami, da ne zabredete v pogubno nezmernost. — Gospod je bil s tremi mladeniči v razbeljeni peči, da se jim niti las ni skrivil in da so peli veličastno zahvalnico. On bodi z vami, da zatrete v sebi silni ogenj strasti, ki toliko mladih moči ugonobi. — Gospod, ki je mladega Tobija po nadangelu Rafaelu spremljal na dolgi pa nevarni poti in ga srečno pripeljal nazaj k skrbnim staršem, ta spremljaj s svojo vsemogočno očetovsko roko tudi vas na vseh potih tega življenja, v katerem vas vedno zalezujejo velike in male ribe, vas zasledujejo sovražniki večnega zveličanja.

Adolescens, dico tibi, surge! Mladenič, rečem ti, vstani! Tako je zaklical Gospod mrtvemu mladeniču pri Najmu in ga je obudil v nepopisno veselje njegove matere vdove k življenju. Ta Gospodov klic naj prebudi mladeniča, ki bi bil z grehom izgubil življenje milosti v svoji duši, k novemu nadnaravnemu življenju! Čudovito! Gospod je pustil mladeniča na svojem Srcu počivati. In to je bil deviški apostol Janez, čigar atribut ali znamek kot evangelista je o r e l, ker se je kakor orel povzdignil z zemeljskih nizav v nebesne višave, ko je začel svoj duhoviti evangelij: V začetku je bila B e s e d a, in B e s e d a je bila pri B o g u in B o g je bila B e s e d a. In ta učlovečena Beseda, Bog-človek J e z u s K r i s t u s, bodi z vami, da počivate nekdam v njegovem naročju!

Toda, vrli Orli, za dosego večne zmaže z večno srečnim počitkom se morate zdaj neprestano uriti z ozirom na telo in dušo, ki sta po notranje drug z drugim zedinjena, da dasta skupaj enotno, osebno bitje. Duša oživlja telo, je njegova bistvena oblika. Človek, sestavljen iz duše in telesa, mora za dušo in telo skrbeti tako, da ostane neoskrunjena podoba božja. On mora telesne in duševne moči v lepem soglasju razvijati in izpopolnjevati ter z njimi vzajemno delovati. Krščanstvo visoko ceni tudi človeško telo, ker je prebivališče in orodje neumrljive duše, je tempelj Svetega Duha.¹ Ali ne veste, vpraša sloviti apostol narodov Korinčane, da so vaši udje tempelj Svetega Duha, ki je v vas in ki ga imate od Boga in da niste svoji? (I. Kor. 6, 19). Zategavaljo ni nekrščanski, če se v mladeniških društvih skrbi za odgojo, za vežbo in okrepčavo telesa. Veliki vojščak Kristusov, s v. P a v e l, je rad govoril o sportu telesne borbe, telesne vaje in igre ter je odtod jemal prigodne opomine za dušo, ki se mora kot najvažnejši in najimennitnejši del pred vsem z vso skrbjo izobraževati, blažiti in izpopolnjevati.

Klasiško mesto o tej lepi prisposobi Pavlovi se nahaja v prvem listu do Korinčanov. »Ne veste li, da tisti, ki v težišču teklo, vsi sicer teko, pa le eden stavo dobi? Tako tecite, da jo dosežete!« (I. Kor. 9, 24). Korinčani so Pavla, tega atleta Kristusovega, dobro umeli, ker so poznali olimpijske javne igre, ki so se vršile vsako četrto leto, pa so vsako drugo leto gledali na Istmu istmiške tekme. Jasna jim je bila primera krščanskega življenja s tekanjem, z borjenjem na tekališču. V stadionu so mnogi tekali, pa le eden, in sicer tisti, ki

¹ O čistiljivosti in vrednosti človeka po duši in telesu govori obširneje moj pastirski list z dne 13. januarja 1918.

je vse pretekel in vse premagal, je prejel plačilo. Tudi kristjani morajo vsi tako tekati po potu božjih zapovedi, kakor ta edini zmagovalec, morajo vsi imeti glavni cilj neodjenljivo pred očmi. Previdni božji borilec se je sam postavil za zgled, rekoč: »Jaz tako tečem, ne kakor nepremišljeno, se tako bojujem, ne kakor bi mahal po zraku« (I. Kor. 9, 26).

Pravi cilj in krepka volja, ga doseči, je poglavitna reč. Tvoj zadnji cilj in konec, krščanski mladenič, je večno zveličanje. Tja se moraš neprestano ozirati. Pri telovadbi, glasbi, petju in pri drugem telesnem in duševnem delovanju ne smeš izgubiti iz pogleda vrhovnega namena. Tvoj sklep mora biti: jaz hočem v društvu zgledno živeti, da si zagotovim večno darilo, nepresežno plačilo.

Grški borilci za stavo so se dolgo časa vadili in pripravljali za boj v očitnih tekmah. Živeli so sila zmerno, vina niso pili, zdrževali so se vsega slastnega razveseljevanja. Na to misli sv. Pavel, ko piše Korinčanom: »Vsak pa, ki se na premaganje skuša, se zdrži vsega tega, in oni sicer, ki prejmejo strohljivi venec, mi pa nestrohljivi.« (I. Kor. 9, 25.) Tekmovalci so se toliko zatajevali zavoljo ničemurnega dobička, zaradi posvetne slave; bi se li naj kristjani ne trudili mnogo bolj za čisto in brezgrajno življenje, da prejmejo nevenljivi venec, venec nebeške gloriije?

Katoliški Orli! Iz ljubezni do Boga, iz ljubezni do neumrjoče po dragoceni krvi Kristusovi odrešene duše se hrabro bojujte zoper najnevarnejše sovražnike, da jih premagate, zoper hudo poželjenje, zoper hudobni svet in zoper hudega duha! Stavo morate dobiti, veljaj, kar hoče. Vzor vam je izvrstni bojevnik iz Tarza. Izvoljeni apostol je bil zavoljo vere jetnik v Rimu. Pričakoval je že smrtno obsodbo. In tedaj in pisal svojemu zvestemu prijatelju soborilcu Timoteju: »Jaz bom kmalu žrtvovan in čas moje razveze je nastal. Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je pa prihranjena krona pravice, ki mi jo bo dal Gospod pravični sodnik tisti dan; pa ne le meni, ampak tudi njim, ki ljubijo njegov prihod.« (II. Tim. 4, 6—8.) Katoliški mladenič! Kadar je borba končana, kako nad vse srečen je zmagoalec. Ničesar mu ni žal, karkoli je preostal. Nobenega napora in truda, nobene težkoče in nadloge, nobenega mrtvenja in zatajevanja mu ni mar. Kako vzradoščen hiti po določeno stavo! Sleherni Orel naj bi mogel na koncu svojega pozemeljskega

življenja vzklikniti: Jaz sem dober boj bojeval, sem tek dokončal, sem vero ohranil, zdaj mi svetli nasproti neusahljivi venec pravice.

Da zmagate, ljubi mladeniči, bodi Jezus vaš ideal, vaš najvišji cilj, vaše koprnenje! Dvignite in vzbudite se k zveličavnemu življenju! »Na Gospodovo povelje se vzdigne orel,« beremo v Jobovi knjigi, »in napravi na visokem svoje gnezdo.« (Job. 39, 27.) Obnavljajte v Jezusu svojo moč, kakor orli, ki so podoba pomlajenja, ker dobivajo vsako leto novo perje, pa teko in se ne utrudijo, hodijo in ne opešajo. (Iz. 40, 31.) Vaša hrana bodi gostokrat kruh angelski, vaše zbirališče telo eharističnega kralja. Ubi cumque fuerit corpus, congregabuntur et aquilae. V tem svetem pomenu tolmačim evangeljske besede: Kjerkoli bo Telo, se bodo zbirali tudi Orli. (Mat. 24, 28.)

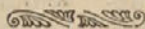
Enako željo in prošnjo imam tudi za vas, krščanske mladenke! Devica je bila, ko jo je nadangel Gabriel pozdravil: Dominus tecum! Gospod s teboj! Bila je Devica, kakršne ni bilo pred njo in je ne bo za njo. Njena nevinost, ponižnost in pokornost so jo storile Bogu tako prijetno. Če vas danes pozdravljam »Gospod z vami!«, najživeje želim, da tudi ve po nedolžnosti, skromnosti in poslušnosti dopadate Jezusu in Mariji. Kdor ljubi čistost, ima kralja za prijatelja (Preg. 22, 11), pohlevnemu pa daje Bog svojo milost in pokorščina mu je ljubša od žrtev. Krščanska dekleta, bodite modre device, ki imajo olje v svetilkah in spremljajo nebeškega ženina. Prst božji zapiši vaša imena v knjigo življenja! Za to sem prosil pri sveti maši, služeni pod spominsko soho Brezmadežne, to vam iz srca želim, zategadelj kličem: Gospod z vami!

Ve, katoliške Orlice, pa pomnite nepozabno Pavlov izrek: »Urinite sebe v pobožnosti! Zakaj telesno urjenje malo pomaga, pobožnost pa je za vse koristna ter ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja. Ta nauk je resničen in vsega sprejetja vreden.« (I. Tim. 4, 7—9.) Pobožnost je notranje življenje, je notranje zedinjenje z Bogom, je mišljenje in ravnanje po krščanski veri, zaupnosti in ljubezni. To notranje življenje je duhovno borjenje in poganjanje za posestvo troedinega Boga, ki ga vam duhovni nasprotniki iščejo odvzeti. In za to duhovno vojsko vam mora biti prav mar; ona je za vse dobra. Telesne vaje borilcev za stavo prinašajo le telesno gibčnost, junaško slavo, dobljeno darilo za zmago. Duhovne vaje pobožnosti pa dona-

šajo največji dobiček za sedanje in prihodnje življenje. Duhovna borilka zvesto izpolnjuje svoje dolžnosti, prejema v tem življenju, česar potrebuje, po smrti pa bo prejela od večnega Sodnika ji prisojeno plačilo. Poganjajte se, blage Orlice, za vašno stavol!...

»Gospod je moja luč in moja moč,«

tako končam svoj pozdrav s kraljem psalmistom, »koga bi se bal? Gospod je varih mojega življenja, pred kom bi se tresel?« (Ps. 26, 1.) »Ako bi hodil sredi smrtne sence, ne bom se bal zlegá, ker si ti z mano.« (Ps. 22, 4.) »V tebe, Gospod, zaupam, ne bom osramočen vekomaj.« (Ps. 30, 2.) Amen.



Nepozabnemu † Zvonku Moriču.

(Umrli 30. oktobra 1920 ob pol 9. uri zvečer na Jesenicah vsled zastrupljenja krvi.)

Grobovi tulijo,
šume in tulijo razpokani
kot nenasitna žrela, zevajoča
v polnočni mrak... kaj hočete od nas?
(Zupančič.)

Zevajoča so njih žrela in nenasitna bodo ostala, dokler se bo gibal en sam človek na tej zemlji...

Kakor kadar se sredi jasnega popoldneva zabliska za gorami in grom pretrese zemljo, tako nepričakovano me je zadelo, ko sem iz prijateljevih ust izvedel, da si, dragi Anton, boš na smrt. Temna senca skrbi mi je legla na srce, ki je zaprosilo:

»Bog, obvaruj nas nevihte! Naj ne umre, da se bo Tvoje kraljestvo na zemlji bolj razširjalo in utrjevalo!«

Toda svoje drage hoče Kristus imeti pri sebi, zato te je poklical iz doline gorja, da prejmeš plačilo za svoja dela.

Mi gledamo za teboj, žalujemo in hrepenimo. Radi bi šli s teboj, toda vezani smo še na zemljo, za teboj pa pošiljamo svoje želje in svoje molitve.

Če bi ne imeli tako trdnega zatrdila, da naša stvar mora končno zmagati, bi podvomili, ali je naša stvar prava, kajti zdi se, da zmaguje pekel in z njim sovražniki božji. Naše vrste se redčijo, najboljši padajo.

In Tonček je bil med najboljšimi; med najboljšimi kot Slovenec-narodnjak, med najboljšimi kot Slovenec-katoličan — res, bil je pravi Orel.

Bilo je pred vojsko. Morič je v Ljubljani dovršil trgovsko šolo. Da bi se za trgovski poklic še bolj izobrazil, je šel v Celovec, da se izvežba v praksi.

Žalostno je bilo že tedaj v Celovcu. Slovenska govorica se je plazila po ulicah, kakor bi se bala belega dne. In kdo je bil, ki je poizkusil poživiti narodni jezik in mu pripomoči do veljave? Mladi Morič je zbral okrog sebe nekaj slovenskih fantov in na orlovski podlagi ustanovil slovensko telovadno društvo. Ni ga plašil nem-

ški teror, ki ga je hotel uničiti. Krepko se je razvijalo društvo, slovenska zavednost je rastla in ob prilikah orlovskih prireditelj in nastopov na Koroškem je bil navzoč tudi celovski odsek. Če drugi ni šel, šel je gotovo Morič, čeprav je bilo nevarno pokazati se v kroju na celovških ulicah.

Prihrumela je vojska, Anton je moral iti za milijoni in celovski odsek je zaspal.

Po letih grozote in strahot nam je zasijalo svobodno solnce. Vrnili smo se, da si postavimo svoj prestol na svojih tleh. Treba je bilo požrtvovalnosti in zopet je bil Morič tu, ki je zastavil svoje moči in pomagal obvarovati deželo pred razdejantjem. Minuli so tedni — spomnili smo se na Koroško in v prvih vrstah je šel Morič, da osvobodj brate izpod jarma. In boril se je ter navduševal tovariše z dobrim zgledom in besedo, da niso potonili v pogubnem pesimizmu. Kadarkoli je pretela nevarnost, je oblekel uniformo in ni je slekel prej, dokler se razmere niso pomirile. Bil je res povsod in vedno prvi.

Zadnje dni (na Mali Šmaren) je prišel od O. Z. poziv, naj se javijo prostovoljci, ki bi ob času plebiscita varovali naše sobrate pred tolovajstvi. Ni bilo brez nevarnosti! Prvi je bil brat Anton na mestu in javil svojo pomoč ter potegnil za seboj toliko bratov. Bratsko predsedstvo O. Z. je stavilo vanj vse zaupanje za to delo. Izkazal se je vrednega tega zaupanja in je častno izvršil svojo nalogo.

Brat Tonček je združil v sebi vse lastnosti pravega Orla. Zavedal se je katoliških načel, na katerih stoji naša organizacija.

Ko smo koncem leta 1918. zopet začeli svobodno oživljati naše organizacije, so ga vabili nasprotniki v svoje vrste. »Hvala, gospodje,« jim je odgovoril, »sem Orel in Orel ostanem!«

In tega, kar je rekel, se je vedno in povsod zavedal. V nobeni družbi, tudi v nasprotni, se ni sramoval svojega prepriča-

je vse pretekel in vse premagal, je prejel plačilo. Tudi kristjani morajo vsi tako tehati po potu božjih zapovedi, kakor ta edini zmagovalec, morajo vsi imeti glavni cilj neodjelenljivo pred očmi. Previdni božji borilec se je sam postavil za zgled, rekoč: »Jaz tako tečem, ne kakor nepremišljeno, se tako bojujem, ne kakor bi mahal po zraku« (I. Kor. 9, 26).

Pravi cilj in krepka volja, ga doseči, je poglavitna reč. Tvoj zadnji cilj in konec, krščanski mladenič, je večno zveličanje. Tja se moraš neprestano ozirati. Pri telovadbi, glasbi, petju in pri drugem telesnem in duševnem delovanju ne smeš izgubiti iz pogleda vrhovnega namena. Tvoj sklep mora biti: jaz hočem v društvu zgledno živeti, da si zagotovim večno darilo, nepresežno plačilo.

Grški borilci za stavo so se dolgo časa vadili in pripravljali za boj v očitnih tekmah. Živeli so sila zmerno, vina niso pili, zdrževali so se vsega slastnega razveseljevanja. Na to misli sv. Pavel, ko piše Korinčanom: »Vsak pa, ki se na premaganje skuša, se zdrži vsega tega, in oni sicer, ki prejmejo strohljivi venec, mi pa nestrohljivi.« (I. Kor. 9, 25.) Tekmovalci so se toliko zatajevali zavoljo ničemurnega dobička, zaradi posvetne slave; bi se li naj kristjani ne trudili mnogo bolj za čisto in brezgrajno življenje, da prejmejo nevenljivi venec, venec nebeške glorioze?

Katoliški Orli! Iz ljubezni do Boga, iz ljubezni do neumrjoče po dragoceni krvi Kristusovi odrešene duše se hrabro bojujte zoper najnevarnejše sovražnike, da jih premagate, zoper hudo poželenje, zoper hudobni svet in zoper hudega duha! Stavo morate dobiti, veljaj, kar hoče. Vzor vam je izvrstni bojevnik iz Tarza. Izvoljeni apostol je bil zavoljo vere jetnik v Rimu. Pričakoval je že smrtno obsodbo. In tedaj in pisal svojemu zvestemu prijatelju soborilcu Timoteju: »Jaz bom kmalu žrtvovan in čas moje razveze je nastal. Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je pa prihranjena krona pravice, ki mi jo bo dal Gospod pravični sodnik tisti dan; pa ne le meni, ampak tudi njim, ki ljubijo njegov prihod.« (II. Tim. 4, 6—8.) Katoliški mladenič! Kadar je borba končana, kako nad vse srečen je zmagovalček. Ničesar mu ni žal, karkoli je preostal. Nobenega napora in truda, nobene težkoče in nadloge, nobenega mrtvenja in zatajevanja mu ni mar. Kako vzradoščen hiti po določeno stavo! Sleherni Orel naj bi mogel na koncu svojega pozemeljskega

življenja vzklikniti: Jaz sem dober boj bojeval, sem tek dokončal, sem vero ohranil, zdaj mi svetli nasproti neusahljivi venec pravice.

Da zmagate, ljubi mladeniči, bodi Jezus vaš ideal, vaš najvišji cilj, vaše koprnenje! Dvignite in vzpnite se k zveličavnemu življenju! »Na Gospodovo povelje se vzdigne orel,« beremo v Jobovi knjigi, »in napravi na visokem svoje gnezdo.« (Job. 39, 27.) Obnavljajte v Jezusu svojo moč, kakor orli, ki so podoba pomlajenja, ker dobivajo vsako leto novo perje, pa teko in se ne utrudijo, hodijo in ne opešajo. (Iz. 40, 31.) Vaša hrana bodi gostokrat kruh angelski, vaše zbirališče telo evharističnega kralja. Ubicumque fuerit corpus, congregabuntur et aquilae. V tem svetem pomenu tolmačim evangeljske besede: Kjerkoli bo Telo, se bodo zbirali tudi Orli. (Mat. 24, 28.)

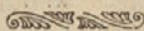
Enako željo in prošnjo imam tudi za vas, krščanske mladenke! Devica je bila, ko jo je nadangel Gabriel pozdravil: Dominus tecum! Gospod s teboj! Bila je Devica, kakršne ni bilo pred njo in je ne bo za njo. Njena nevinost, ponižnost in pokornost so jo storile Bogu tako prijetno. Če vas danes pozdravljam »Gospod z vami!«, najživeje želim, da tudi ve po nedolžnosti, skromnosti in poslušnosti dopadate Jezusu in Mariji. Kdor ljubi čistost, ima kralja za prijatelja (Preg. 22, 11), pohlevnemu pa daje Bog svojo milost in pokorščina mu je ljubša od žrtev. Krščanska dekleta, bodite modre device, ki imajo olje v svetilkah in spremljajo nebeškega ženina. Prst božji zapiši vaša imena v knjigo življenja! Za to sem prosil pri sveti maši, služeni pod spominsko soho Brezmadežne, to vam iz srca želim, zategadelj kličem: Gospod z vami!

Ve, katoliške Orlice, pa pomnite nepozabno Pavlov izrek: »Urite sebe v pobožnosti! Zakaj telesno urjenje malo pomaga, pobožnost pa je za vse koristna ter ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja. Ta nauk je resničen in vsega sprejetja vreden.« (I. Tim. 4, 7—9.) Pobožnost je notranje življenje, je notranje zedinjenje z Bogom, je mišljenje in ravnanje po krščanski veri, zaupnosti in ljubezni. To notranje življenje je duhovno borjenje in poganjanje za posestvo troedinega Boga, ki ga vam duhovni nasprotniki iščejo odvzeti. In za to duhovno vojsko vam mora biti prav mar; ona je za vse dobra. Telesne vaje borilcev za stavo prinašajo le telesno gibčnost, junaško slavo, dobljeno darilo za zmago. Duhovne vaje pobožnosti pa dona-

šajo največji dobiček za sedanje in prihodnje življenje. Duhovna borilka zvesto izpolnjuje svoje dolžnosti, prejema v tem življenju, česar potrebuje, po smrti pa bo prejela od večnega Sodnika ji prisojeno plačilo. Poganjajte se, blage Orlice, za vačno stavo!...

»Gospod je moja luč in moja moč,«

tako končam svoj pozdrav s kraljem psalmistom, »koga bi se bal? Gospod je varih mojega življenja, pred kom bi se tresel?« (Ps. 26, 1.) »Ako bi hodil sredi smrtne sence, ne bom se bal zlegā, ker si ti z me-moj.« (Ps. 22, 4.) »V tebe, Gospod, zaupam, ne bom osramočen vekomaj.« (Ps. 30, 2.) Amen.



Nepozabnemu † Zvonku Moriču.

(Umr. 30. oktobra 1920 ob pol 9. uri zvečer na Jesenicah vsled zastrupljenja krvi.)

Grobovi tulijo,
šume in tuli, o razpokani
kot nenasitna žrela, zevajoča
v polnočni mrak... kaj hočete od nas?
(Župančič.)

Zevajoča so njih žrela in nenasitna bodo ostala, dokler se bo gibal en sam človek na tej zemlji...

Kakor kadar se sredi jasnega popoldneva zabliska za gorami in grom pretrese zemljo, tako nepričakovano me je zadelo, ko sem iz prijateljevih ust izvedel, da si, dragi Anton, boš na smrt. Temna senca skrbi mi je legla na srce, ki je zaprosilo:

»Bog, obvaruj nas nevihte! Naj ne umre, da se bo Tvoje kraljestvo na zemlji bolj razširjalo in utrjevalo!«

Toda svoje drage hoče Kristus imeti pri sebi, zato te je poklical iz doline gorja, da prejmeš plačilo za svoja dela.

Mi gledamo za teboj, žalujemo in hrepenimo. Radi bi šli s teboj, toda vezani smo še na zemljo, za teboj pa pošiljamo svoje želje in svoje molitve.

Če bi ne imeli tako trdnega zatrdila, da naša stvar mora končno zmagati, bi podvomili, ali je naša stvar prava, kajti zdi se, da zmaguje pekel in z njim sovražniki božji. Naše vrste se redčijo, najboljši padajo.

In Tonček je bil med najboljšimi; med najboljšimi kot Slovenec-narodnjak, med najboljšimi kot Slovenec-katoličan — res, bil je pravi Orel.

Bilo je pred vojsko. Morič je v Ljubljani dovršil trgovsko šolo. Da bi se za trgovski poklic še bolj izobrazil, je šel v Celovec, da se izvežba v praksi.

Žalostno je bilo že tedaj v Celovcu. Slovenska govornica se je plazila po ulicah, kakor bi se bala belega dne. In kdo je bil, ki je poizkusil poživiti narodni jezik in mu pripomoči do veljave? Mladi Morič je zbral okrog sebe nekaj slovenskih fantov in na orlovski podlagi ustanovil slovensko telovadno društvo. Ni ga plašil nem-

ški teror, ki ga je hotel uničiti. Krepko se je razvijalo društvo, slovenska zavednost je rastla in ob prilikah orlovskih prireditvev in nastopov na Koroškem je bil navzoč tudi celovški odsek. Če drugi ni šel, šel je gotovo Morič, čeprav je bilo nevarno pokazati se v kroju na celovških ulicah.

Prihrumela je vojska, Anton je moral iti za milijoni in celovški odsek je zaspal.

Po letih grozote in strahot nam je zasijalo svobodno solnce. Vrnili smo se, da si postavimo svoj prestol na svojih tleh. Treba je bilo požrtvovalnosti in zopet je bil Morič tu, ki je zastavil svoje moči in pomagal obvarovati deželo pred razdejantjem. Minuli so tedni — spomnili smo se na Koroško in v prvih vrstah je šel Morič, da osvobodj brate izpod jarma. In boril se je ter navduševal tovariše z dobrim zgledom in besedo, da niso potonili v pogubnem pesimizmu. Kadarkoli je pretela nevarnost, je oblekel uniformo in ni je slekel prej, dokler se razmere niso pomirile. Bil je res povsod in vedno prvi.

Zadnje dni (na Mali Šmaren) je prišel od O. Z. poziv, naj se javijo prostovoljci, ki bi ob času plebiscita varovali naše sobrate pred tolovajstvi. Ni bilo brez nevarnosti! Prvi je bil brat Anton na mestu in javil svojo pomoč ter potegnil za seboj toliko bratov. Bratsko predsedstvo O. Z. je stavilo vanj vse zaupanje za to delo. Izkazal se je vrednega tega zaupanja in je častno izvršil svojo nalogo.

Brat Tonček je združil v sebi vse lastnosti pravega Orla. Zavedal se je katoliških načel, na katerih stoji naša organizacija.

Ko smo koncem leta 1918. zopet začeli svobodno oživljati naše organizacije, so ga vabili nasprotniki v svoje vrste. »Hvala, gospodje,« jim je odgovoril, »sem Orel in Orel ostanem!«

In tega, kar je rekel, se je vedno in povsod zavedal. V nobeni družbi, tudi v nasprotni, se ni sramoval svojega prepriča-

nja, ampak neustrašeno se je postavil za ugled in vzvišenost orlovske organizacije, četudi je bilo pričakovati vsled tega le preziranja.

Kjer je bilo v društvu treba zastaviti svoje moči, povsod je bil poleg z nasvetom in dejanjem. Kako radi smo ga gledali ob javnih nastopih, ko je s toliko natančnostjo in lahkoto izvajal gibe in vaje; razveselili smo se, ko se je prikazal na odru, kajti vedeli smo, da bo na mestu, naj je igral karkoli.

Pa mariborski tabor! S kakšnim navdušenjem in vztrajnostjo se je pripravljaval za to veliko prireditvev. Sad ni izostal. Ko smo praznovali 21. septembra 1920 podelitev diplom našim tekmovalcem, je brat Morič iz rok brata predsednika dobil najboljšo pohvalno pismo izmed vseh jesenskih tekmovalcev.

Bil je brat Anton Morič mladenič, kakršnih si želimo še mnogo!

* * *

Česar sem se bal, se je zgodilo. Pretreslo me je, ko sem bral, da je odšel od nas.

Moje misli uhajajo na Gorenjsko in

pred menoj se pojavi smehljajoča se Antonova podoba. Vidim ga, kako navdušeno govori o načrtih našega dela; vidim ga, kako sedi pri vlogi, da bo nastopil v nedeljo na odru; pa takoj plane v moje misli senca in bridko si moram priznati: Ni ga več, nikoli več ga ne bom videl, nikoli več se ne bo kakor pero zavihnelo njegovo telo na drogu niti ne bo šinilo preko vrvice kakor ptica, kajti grobovi so zatulili grozno melodijo in pogoltnili so ga v svoje nesaitno žrelo.

Toda kaj! Grobovi! Vzeli ste nam, kar je bilo vaše, brat naš, njegov duh pa je splaval tja, odkoder je izšel, v naročje Onega, ki ga je vdihnil stvari, ki je vaša, grobovi, in smo jo dali vam nazaj. Brat naš, Anton pa živi nad zvezdami in gleda na nas, ki smo ostali tu, da nadaljujemo delo, ki ga je vršil on, ko je bil še med nami.

Najboljši naši padajo, toda v zaupanju na Boga nam raste pogum in z Njegovo pomočjo bomo šli za ciljem, ki smo si ga začrtali. Ti pa, dragi Tonček, počivaj v miru! Gospod naj te, svojega zvestega hlapca, postavi čez veliko, kajti bil si mu zvest v malem!

Pax!

Nekaj opazk k zdravstvu.

Dr. Justin.

(Nadaljevanje iz 1. 1919.)

Pljuča služijo v to, da sprejemajo zrak vase. Ta zrak pride v pljučih jako tesno v dotiko s krvjo, ki vzame nase iz vdihanega zraka, kar potrebuje, v prvi vrsti kisik. Ta kisik spremeni modro venozno kri v rdečo arterično, ki raznaša ta dobljeni kisik na svojih rdečih krvnih telescih po celem telesu in povzroča življenjske procese: toploto, gorenje, itd. Če pa zrak, ki ga vdihamo, vsebuje v sebi bacile, prah itd., pride to vse, zlasti če dihamo skozi usta, z zrakom v pljuča, kjer začne svoje razdiralno delo. Jetični tuberkulozni bacili se na ta način lahko vgnezdijo v pljučih, zlasti če dan na dan in v velikih množinah vdihavamo tak z bacili in prahom napolnjen zrak. Influenca, prehlad, pljučnica in razni pljučni katarji se na ta način preneso. Držimo se torej principa: da vedno in povsod dihamo skozi nos, nikdar, kolikor je pač mogoče, skozi usta. Nos ima v svoji votlini vse potrebne priprave, da zadržuje v sebi prah in s prahom tudi glivice. Te naprave so kakor re-

šeto. Lasje v nosu, mastna sluznica in zaviti hodniki v njem, vse to filtrira (preceđi) vdihan zrak, da pride kolikor mogoče čist, ogret in brez primesi v pljuča in posredno v kri. Tako se tudi najpogosteje pričinja prehlad v nosu: navadni nahod. Če pa dihaš skozi usta naravnost, pride ves ta zrak naravnost v grlo in pljuča. V grlu se malo zaokrene in odda svoje primesi grlu. Odtod pogosto prehlajenje, vnetje grla. Neočiščen, s prahom in bacili — zlasti prah iz hiš, obleke in posteljnih odej je v tem oziru nevaren — napolnjen zrak, ki je vrhutega še neogret — nosna votlina tudi ogreje prej vdihan zrak — odda svoje bacile grlu in pljučam. — Katarji grla, angina, pljučni katarji, jetika, pljučnica itd. so pogosto posledice.

Prah brez vsakih bacilov, glivic ne bi bil škodljiv toliko, kakor n. pr. dim iz železničnih strojev le kemično in mehanično škoduje, z bacili napolnjen prah pa škoduje nalezljivo. Kakor rečeno, je prah iz oblek, preprog, posteljnih odej in hi-

šni prah sploh jako opasen. V hiši so nastanjeni ljudje. Rod za rodom se vrste v isti sobi. Razni bolniki so že ležali v istih posteljah; iste odeje, ista blazina, isti divan, ista skrinja služi potomcem. Solnce ne posveti nikdar v sobo, premalo se zračni, nikdar se ne razkuži. — Ni torej čudno, če tak prah vsebuje vse še ne zamrle bacile, in ko se pometa, praši in snaži, gre ves ta prah z zrakom v pljuča dotičnih ljudi in bolezen se podeduje rod za rodom. Saj je znano, da so gotove hiše vse jetične; kdor se nahaja v takih sobah, oboli. Tudi zdravi ljudje, ki se tjakaj, recimo primože ali priženijo, stopijo v vrsto bolehnih. Poznamo pa sredstva, kako temu priti v okom. Čisto enostavno je to. Solnčni žarki imajo znano razkuževalno moč. Uničujejo večino glivic, zato tudi cestni prah solnčnih cest ni tako opasen kot hišni prah, ki ga nikdar solnce ne obsveti. Zatorej pustino solnce v sobo pri vsaki priliki!

Suha stanovanja, ne na severno stran, ampak proti solncu, vzhodu in jugu obrnjene naj bodo z okni vse sobe, koder prebiva človek večji del dneva. Ven na solnce pa vse posteljno perilo vsak dan, pretesti in očistiti prahu, ven na solnce vsak dan divane, obleke itd., sploh vse, kar mogoče, spraviti v dotiko s solnčnimi žarki. Solncu ne zabranjevati v sobo. Zlasti mamlim otrokom v sobo solnca, da že v zgodnji mladosti ne zamorijo hišni bacili mladega bitja. Samoobsebi je pa umljivo, da si potemtakem moramo snažiti svojo obleko in jo varovati kolikor mogoče prahu ali jo vsaj takoj očediti tega, ko mogoče. Menjavati — to velja zlasti za nas — kolikor mogoče pogosto spodnje perilo.

Brisače, s katerimi se omivamo, naj bodo vedno snažne. Če drugače ne gre, vsaj razkužene na solncu, sicer se vedno po vsakem omivanju in očiščenju zopet zamažemo z umazano in okuženo brisačo.

Pri obleki je važen zlasti ovratnik in zapestje. Tam se nabira znoj, na njem pa bacili, ki se posebno radi drže na takih mestih. Ovratnik drgne vrat, in če so gotovi bacili, streptokoki imenovani, v zadostni meri na njem, boš imel kmalu polno uljes in turov na njem. — Samo od tega, ker nisi z milom in ščetko umival vratu in ovratnika. Kaj pa naj storimo, če se

kdo rani, vreže, useka, ubode? Vsaka rana se gnoji, ako pridejo v rano glivice, ki povzročajo gnojenje. Teh glivic (streptostafilokokus i. dr.) — je pa povsod dosti. Na obleki, na koži, na mizi, na svinčniku, na papirju — sploh povsod na onih predmetih, s katerimi pride človek v dotiko. Le zdravnik ti ureže lahko rano, jo zašije in ne bo se ti gnojila, če se upoštevajo vsi principi neokuženja (aseptike). Če se raniš, najprvo pusti teči nekaj časa kri iz rane, da izpere kri sama vse te glivice, ki so z ranitvijo same ob sebi — ker noben nož, igla, sekira itd. ni brez njih — prišle z ranilnim orodjem v rano. Nato pa obvaruj rano, da ne pride vanjo še kaj. Obveži jo, ne devaj pa nanjo nobenih pajčevin, nobenih listov, nobenih odpadkov ali sploh kaj drugega kot čisto, en četrt ure v vreli vodi prekuhano krpo ali zasilni ovitek, kakršnega imajo vojaki vedno pri sebi, ali pa dobiš kaj primernega v svoji domači apoteki, ki jo mora imeti vsak kulturen človek na svojem domu. — Ko obvezuješ rano, glej, da s svojimi prsti ne prideš v dotiko z ono plastjo, ki bode prišla neposredno na rano, da se ne dotakne ne rane, ne obleke, ne srajce, sploh nobene stvari. Še zrak ni dober, če je poln prahu. Solnčni žarki ti ne bodo nikdar škodovali, če jih pušiš sijati na rano, pač pa koristili. Čeprav se stare ženice vedno tako boje prisada od solnca, je istina, da solnce, če je pametno uporabljeno, nikdar ne povzroči v takih slučajih prisada.

Krpo položi na rano tako, da oba ogla, za katera si jo držal in katera sta prišla z zunanji predmeti v dotiko, ne prideta v dotiko z rano. Nato obveži še s kakim drugim suhim in snažnim platnom ali obvezilom in pojdi, če treba, k zdravniku. Če bomo tako delali, ne bo toliko nepotrebni ran, prisadov in velikih stroškov.

Snažnost, čistost telesa, obleke, stanovanja, čist zrak, solnce in red v življenju, delu, primeren odpočitek, pa redna in zadostna tečna in redilna hrana so pogoji za zdravje posameznika, družine in rodu.

K temu pride še dodatek o uživanju alkohola in spolnosti. O tem tudi treba jasno in odločno izpregovoriti, kakor se spodobi resnim ljudem.

(Dalje prihodnjč.)



Življenje v orlovski centrali.

Mala sobica v III. nadstropju, kdo bi si jo predstavljal kot sedež glavnega stana orlovske armade?! Živahno življenje vlada v tej sobici, kjer se dan za dnevom zbira na desetine bratov, da dobe navodila, da poizvedo o tej ali oni stvari, katera jim ni jasna. Vrvenje se pričinja že zjutraj ob pol 8. uri, ko prihaja Zvezni predsednik, da dá sestri, ki je zaposlena v pisarni, navodila za uradovanje. Ni malo tega, posebno še, ker je treba včasih hitro ukrepati. Bratje okr. poročevalci se tečef, potom obveste o vseh važnejših in nujnih poročilih, ekspresna in priporočena pisma prinašajo bratom na deželi pojasnila, navodila in sklepe Orlovske zveze. Z veseljem pričakuje pisarna poročil odsekov, vsako pismo, vsaka dopisnica se vestno zabeleži in čimprej odpošlje zaželjeni odgovor. Posebno veselje vzbujajo razglednice bratov, ki se v tujini in v daljnih krajih spominjajo bratov v Zvezi; te razglednice se zbirajo v albumu, ki naj priča o prijateljstvu med članstvom. Dopoldne je namenjeno tihemu notranjemu delu. Popoldne se pa pričinja šele pravo življenje in vrvenje kakor v mravljišču. Ob 2. uri najdete predsednika pri podpisovanju izgotovljenih spisov. Po 3. uri se oglašajo bratje okrožni poročevalci, ki povprašujejo po spisih, ki se tičejo njihovega okrožja. Vse delo v Zvezi je razdeljeno med posamezne člane, vsak ima eno ali dvoje okrožij, za katera mora skrbeti. Res lepo je gledati brate okrožne poročevalce, kako brskajo po mapah in med došlimi spisi. Časa ni, da bi se odlašalo z delom. Vsede se in pismo na tega ali onega kulturnega sodelavca je hitro napisano. Tamkaj vidiš zopet razglabljanje Zveznega vaditelja, ki skuša rešiti težavno vprašanje, kako ustreči prošnjam za telovadne vrste, tečaje i. dr. Maloštevi'en je Zvezni vaditeljski zbor in ne more ustreči vsem v vseh zadevah.

Komaj si izpregovoril z Zveznim vaditeljem, že stoji poleg tebe načelnik naraščajskega odseka, ki ti pričinja prigo-

varjati za naraščaj, dajati svete glede vodstva naraščaja, ki potrebuje še več sil kakor vodstvo odseka. Razglablja s teboj o vseh vprašanih modrega vzgojeslovja. Ko pride zastopnik gospodarskega odseka, se odpre pravcata trgovina z orlovskimi potrebščinami, vsega je na izbiro. Res, da je draginja, vendar požrtvovalnost in vnema premaga vse ovire. Knjigovodstvo Zveze se vodi po ameriškem načinu, ki ima to prednost, da lahko takoj pregledamo uspeh ali neuspeh kake akcije, višino teh ali onih stroškov. Proti večeru srečaš v pisarni zastopnika pevsko-glasbenega odseka, ki zasleduje to panogo v kulturnem delu Orla. Kako vneto ti priporoča orlovsko pesmarico in daje izraze nevolje nad brezbriznostjo nekaterih odsekov, ki se ne potrudijo, da bi se priučili vsaj ene pesmi iz pesmarice. Zvezni trobentač prepričuje brata, ki vidi v novih koračnicah razne težkoče, ki se pa dajo z dobro voljo in vztrajno vajo odstraniti. Pozabili bi skoro na Zveznega tajnika, ki ima čez glavo posla s statistiko, s preglednicami in z urejevanjem omare. Vsak član ima v Zvezi posebni list, ki vsebuje potrebne podatke o njem. Ti listi se hranijo razdeljeni po odsekih, v malih predalčkih, moč odseka se vidi na prvi hip. Na podlagi teh listov se izdajajo članske izkaznice. Urednik »Mladosti« ima svoj predalček, vedno poln časopisov, revij, člankov in spisov, ki jih prinašajo sotrudniki uredniku. Kdor od blizu opazuje to, ta si bo ustvaril pravično sodbo o delu predsedstva in vaditeljskega zbora. Ni še vse tako, kakor bi si želeli, vendar veliko je že storjenega. Kar pa je temelj vsemu, to je požrtvovalnost, s katero se člani predsedstva in vaditeljskega zbora posvečajo temu delu, ne da bi zahtevali niti najmanjšo odškodnino. Z isto požrtvovalnostjo delajo bratje zunaj na deželi. Le skupna moč more ustvariti nekaj velikega.

Zato, bratje, pridno na delo!



Smotreno urejena okrepitev mišičevja potom telovadbe.

Dr. M. Justin.



Nikjer ne opazujemo toliko smotrnosti, kakor ravno v človeškem organizmu, na svojem lastnem telesu. Saj se moramo res velikokrat čuditi, kako čudovito žilav je človek.

Ne umori ga zlepa nobena reč, prilagodi se slabim razmeram, akomodira se klimatičnim vremenskim razmeram, živi na severu v snegu in ledu, kakor tudi na razbeljenih tleh puščave. Če se mu dobro godi, nabira rezerve v sebi za eventualne slabe čase, če se mu pa slabo godi, pa sega v lastne zaloge in živi ob njih, dokler gre.

Če zdravo telo dela in se utrjuje, se njega sestavine spremenijo v toliko, da težave lažje prenese, če pa lenuhari, pa zavravlja moč in mu vse, kar se ne udeje, vuje, polagoma peša, gine. —

Le primerjajmo mestnega gizdalinčka in pridnega kmečkega fanta, delavca. Kako ima prvi slabotne, drugi pa čvrste ude, lepo vzrastlo telo. Delo rok in udov, smotreno delo, z zadostnim počitkom, primerno hrano in urejenim življenjem je tisto, kar zadnjemu da tako močno in lepo vzrastlo telo. To sicer ni tako gibčno in prožno kot ono mestnega gizdalina, vendar ima v sebi moč, energijo, ki jo lahko porabi, medtem ko je prvi nima, je torej ne more nikjer uporabiti.

Med obema je naš telovadec, naj bi bil naš Orel.

Moč telesa in gibčnost udov s prožnostjo duha naj bi odlikovala naše Orle. Srednja pot je najboljša pot, vselej in povsod. Zdrava duša, prožen duh v zdravem, krepkem telesu.

Kako si pa to dobimo? Kako postanem tak?

Živi zmerno, delaj zmerno, vadi, uri se po duhu in telesu, ne pretiravaj nikjer.

Delo! Delo pri zdravem človeku krepki telo. Telo potrebuje dela, kakor riba vode. Zdrav, mlad človek ne more biti miren, le bolniki, le živčno in telesno bolni ali duševno slabotni, so po svojem stanju obsojeni, da morajo mirovati.

Blagor onim, ki morajo z delom služiti svoj kruh, blagor onim, ki jim je delo življenska potreba, ki jim je v delu in sicer v

vselem delu življenska radost, ki se brez dela počutijo slabe, ki se brez dela ne morejo videti in jim nekaj manjka, če bi morali lenuhariti.

Povdarjam, da imam tu v mislih zdravih staršev zdrave sinove v primernih življenskih razmerah.

In Orli naj bodo vsi iz te vrste, zdravi sinovi zdravega rodu in s temi se zaenkrat pečam. Vse, kar telo rabi, to poskuša doseči in s smotrnostjo tudi doseže. Zdrave roke delajo; — utrudijo se, zahtevajo počitka; ko se odpočijejo, so zopet za delo. Delo je drugi dan težje, roke se utrudijo, zahtevajo počitka in nato so zopet za delo. Če to stopnjujemo polagoma, dovolimo rokam počitka, celemu telesu pa zraka in hrane — opazimo kmalu, da postajajo naše roke močnejše, debelejšje, prsa širša. Celo telo je na tem principu zgrajeno. Če mora delati več — se ojači in postane — pod imenovanimi pogoji — pripravno za težavnejše delo.

To opazujemo le pri živih bitjih. — Hrast, ki ga veter na gori v prosti naravi maje in ruka, bo dobil trši les, globlje in večje korenine kakor hrast, ki je lepo v zatišju med zidovi... Istotako je pri človeku. Organe, roke, noge, prsa, trebušno mišičevje itd., ki ga sistematično rabimo — vseh teh organov ne obrabimo, nasprotno postajajo jačji, odpornejši. Če pa ti hlače rabiš vsak dan, jih vsak dan drgneš po stoleh, klopek, če čevlje rabiš vsak dan po cesti, se ti kmalu obrabijo in postanejo tanjše, ogulijo, raztrgajo se. Človeško mišičevje pa postane nasprotno še jačje, čim več je rabimo.

Ako svoj »biceps« — prednje mišičevje svoje nadlehtnice — uriš in vsak dan utrušiš in rabiš pri vajah v dviganju svoje teže na drogu ali dviganju ročk, tedaj se ti tam žile bolj razširijo, več krvi hiti v tisti del, in čim več krvi je ondi, tem več snovi, ki so v krvi, pride tja. Kakor je znano, je kri v našem telesu ona raznašalka hrane (pretvorjene v črevih itd. v tekočino) in vsega, česar telo potrebuje. To je tista avtomatična (sama od sebe delujoča) univerzalna (splošna) aprovizacija (prehranitev) telesa, ki tam da, kjer potrebujejo, vse — zastoni, zahteva le, da dobi želoled zadosti nove hrane, pljuča zadosti svežega zraka in celo telo potrebnega miru. Pod temi tremi pogoji deluje ta aprovizacija avtomatično in brez pritiska, brez pro-

šenj, brez vpitja, brez revolucije. Ne vstraši se verižnikov. Ve, da ima dati tam več, kjer se več trpi, več dela in s tem so vsi deli telesa zadovoljni. Če se ti naredi rana na koži, takoj kri donese prvo pomoč. Bela krvna telesa (srkavica) se takoj začne v večji množini izvažati na kraj nesreče. Hitro so levkociti na mestu, da zabranijo vhod raznim bacilom in bakterijam. Kri je kmalu v večji množini v celoti na mestu, bolečina se pridruži in te opozori na to, da se moraš čuvati, da moraš sedaj rani posvečati tudi z umom več pozornosti.

Pa ti zopet n. pr. dlani rok ne morejo več rabiti kladiva, peči te začne na dlaneh, če pa si dovoliš počitka, ti bo kri kmalu nanosila dosti snovi za to, da se ti narede močni žulji na rokah, da ne boš čutil več pekočine ob delu.

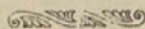
Znabiti moraš veliko hoditi. Počijesh večkrat, noge te bole. Toda če ne boš pretiraval, da ne boš prehitel dela krvne aprovizacije nog, boš kmalu videl, da lahko vedno več preneseš in če zmeriš svoje noge v premeru pod golenico, boš videl, da so ti po toliko in toliko mesecih noge postale za par centimetrov jačje, debelejše. —

Predvsem pa si zapomnimo, da vsako delo občuti naše srce. In to srce je, ki je pogoj za vsako uspešno delo. Če srce napore dela prenese, je vse dobro, če pa ne more slediti delu, pa opeša in s tem tudi naš napredek v telesnem delu neha. Srce se razvija do nekako 24. leta. Do tega leta se srce akomodira lahko vsakemu sistematično povečanemu delu. Takoj ko začneš delati in ko prekoračiš navadno mero dela — že to začuti srce, hitreje začne biti, hitreje potiska kri v žilah po telesu, hitreje funkcionira aprovizacija, hitreje se donša hrana, kot nadomestilo za porabljene snovi pri delu. V mišičevju namreč porabimo del snovi z delom; gorenje v mišičevju, kakor se znanstveno pravi, ni nič drugega kakor pretvarjanje ene energije v drugo. Na svetu je vse samo pretvarjanje. Ena moč se pretvarja v drugo. Vodna moč Save se pretvori potom gonilnih strojev v električno luč, energija duha enega človeka povzroči, da se zidajo hiše za delavce, da se izpelje starostno zavarovanje, moč duha se spremeni v komodno stanovanje reveža. Da morejo otroci bogatašev lepo stanovati, da imajo dosti obleke in hrane, je samo energija podjetnega očeta dose-

gla. Tako je tudi v živčevju; tu se spremeni energija onih snovi v delo rok, v zvok kladiva, v pretvorjenje materije, vse delo telesa gre pa na račun ogljikovih vodenov v mišičevju. To so snovi v mišičevju, ki jih poleg beljakovine in maščobe moramo dobiti v hrani, da si ohranimo telo. Če delamo, tedaj pride kisik zraka, ki ga vdihamo v pljuča, naravnost v kri. Ta kisik pa se potom krvi raznosi po telesu in ga pride tja več, kjer je bolj potreben, kjer se več dela, več trpi, več premika. Ta kisik povzroči gorenje v ogljikovih vodenih in kakor se doma na ognjiščih, kjer gori ogenj, napravi pepel in prah iz drv, katere smo požgali, tako je tudi v mišičevju. Tu se je porabilo snovi, kri mora torej nadomestiti, da se more zopet zakuriti — delati. Ker pa kri čuti, da bo tu treba več snovi, ker se tu navadno več dela, pa prinese oziroma pusti na tem mestu več oglja, več kuriva, več hrane. Smeti, ogljikovo kislino itd., ki je na tem mestu nastala, pa vzame takoj pri tej priliki na prazne voze s seboj in jo spravi na mesta, kjer se izloči: ogljikovo kislino v pljuča, kjer jo izdihamo, druge odpadke pa skozi ledvice (jetra), mehur in tem potom ob priliki med odpadke (blato). Energija mišičevja je s tem zopet nele nadomeščena, ampak celo pomnožena, delo mišičevja je povečano v svoji sili.

Tako se godi na vsem mišičevju celega telesa. — Še enkrat povdarjam: pri zadostni hrani, za gostnem počitku in ne pretiravanem delu. Srce potrebuje pa tudi samo za svoj obstoj hrane, nadomestila za porabljeno energijsko snov. Tudi srce je iz mišičevja, zato se mora temu povečanemu delu prilagoditi, postati jačje, močnejše. Srce ima tudi v svojem mišičevju za ta namen gotove žile, ki svojemu mišičevju donšajo potom krvi hrane. Do 24. leta se srce v teh svojih žilah lahko prilagodi večjemu naporu, to je reparira z lahkoto v sistematično gojenem delu izgubo snovi, ker mu v večjem delu žile z lahkoto doneso iste v večji meri. Po 25. letu pa to ni več tako. Kar si do 25. leta dosegel v delu, čez to mero nikar več ne hodi, ker ti srce ne bo sledilo. Treniramo se lahko v vseh sportih sistematično do 24. leta, po 25. pa ne gre več lahko. Srce ti bo pozneje dalo vedeti, da ni zadovoljno.

(Konec sledi.)



Navodila za vaditelje naraščaja.

Vaditeljeve naloge.

Lepa je vaditeljeva naloga; s telovadbo utrjuje telovadecem zdravje, uči jih lepega nastopa, vzbuja jim veselje za življenje in delo, vnema jim plemenito drznost, utrjuje jim voljo. Je pa vaditeljeva naloga tudi težka, posebno če vodi vaditelj telovadce-začetnike, ki še nimajo smisla za red in disciplino; težka je njegova naloga tudi zato, ker se mora vaditelj zavedati, da ne vežba samo telesa, marveč pomaga vzgajati celega človeka, plemeniti njegovo dušo.

Vaditeljeva osebnost.

Vaditelj mora biti vnet za poglavitna orlovska cilja; za telesno in dušno čilost slovenske mladine; biti mora marljiv človek, ki si resno prizadeva, da sam dobro zna, česar naj uči druge; občutljiv mora biti za red, da more biti telovadecem vzor reda in točnosti. Posebno mora imeti vaditelj v oblasti samega sebe, da se ne da razburiti. Nepristranski mora biti, tako da so mu vsi telovadci enako ljubi, brez ozira na njihovo zunanost in brez ozira na to, ali so iz premožne ali revne družine; z vsemi mora biti vaditelj enako potrpežljiv. Med telovadci mora biti vesel in prijazen, pa vendar vedno resnoben. Natančen mora biti pri svojem delu, vendar pa ne čmeren in zadirljiv. Vzoren vaditelj združuje resnobo in strogost z ljubeznivostjo. Njegovi gojenci so prepričani, da jim hoče dobro. Ne govori ničesar, ne stori ničesar, kar bi ti vzelo spoštovanje, ki ga morajo imeti gojenci do tebe!

Pazljivost telovadcev.

Brez pazljivosti ni napredka pri telovadbi. Ako ukažeš kaj storiti, najprej lepo in vzorno sam pokaži. To stori enkrat ter ponovi še parkrat, da morejo telovadci posnemati. Kaznuj le takrat, če opaziš trmo ali zanikrnost. Da pa ohraniš telovadce pazljive, moraš sam dobro vedeti, kaj naj vadiš. Zato se na vsako telovadno uro dobro pripravi. Že pred uro odberi vaje, ki jih hočeš učiti, vnaprej določi vaje, ki jih boš s telovadci ponavljal. Ako šele med telovadbo ugiblješ, katere vaje naj se izvajajo, nastopaš premalo odločno. Telovadci so pre malo zaposleni, med njimi nastane nemir, pazljivost izgine. Čim bolj je vaditelj na telovadbo pripravljen, tem ročneje se izvajajo posamezne vaje, tem bolj veselo telovadci pazijo.

Med telovadbo stoji vaditelj na primernem prostoru, da more pregledati vse telovadce. Telovadba naj se ne pričinja, dokler med telovadci ni miru. Vaditelj naj bo podoben pevovodju. Znamenja za začetek petja pevovodja ne da prej, dokler ni popolnega miru, dokler oči vseh pevcev niso uprte vanj.

Govori naj vaditelj razločno in glasno, vendar ne preglasno. Ogiblje naj se vsega nepotrebnega kričanja; potem bodo tudi telovadci kolikor mogoče brez nepotrebne ropota telovadili. Ako med telovadci ni potrebnega miru in reda, naj vaditelj telovadbo prekine; mirno naj gleda tja, odkoder prihaja nemir. Pogostokrat bo že pomagalo, če začne vaditelj bolj tiho poveljevati in če obenem pogleda mirno tistega, ki povzroča nemir.

Disciplina.

Ker telovadba ni samo vaja telesnih moči, ampak je tudi vežbanje duha, ker naj telovadba vzgaja telovadce zlasti za red, naj vaditelj skrbno pazi, da bo sam reden in vzor reda za telovadce. Vaditelj sam naj bo dosti zgodaj v telovadnici; med telovadbo naj nikdar ne kadí. Ogiblje naj se vseh nepotrebni besedi. Čim manj med telovadbo govoriš, tem bolje bo zate, ker se manj utrušiš; tem bolje je tudi za telovadce, ker bo nanje tvoja mirna resnost blagodejno vplivala. Kot ljubitelj in vzor reda zahtevaj red tudi od telovadcev. Nedorasli telovadci naj v telovadnici ne bodo nikdar brez nadzorstva; prihajajo naj k telovadbi redno, točno ob določeni uri. Za telovadno orodje naj bo določeno posebno mesto. Nikdar ne smejo telovadci pustiti orodja tam, kjer so ravno telovadili. Priporočljivo je, da je za vsako telovadno uro določenih nekaj rediteljev, ki skrbijo za red in ki telovadno orodje ob koncu telovadne ure spravijo na določeno mesto. Tudi naj bo določen prostor, kamor se odlaga vrhnja obleka. Telovadnica naj bo vedno snažna. Zato naj si telovadci pred telovadnico dobro odrgnejo obuvalo. Prah, ki se dviga med telovadbo, silno škoduje zdravju. Med telovadbo ne sme nihče ničesar metati na tla; ne kosčkov papirja, niti ogrizkov sadja, še manj ostankov cigaret.

Zapoved in prepoved.

Kot vaditelj skušaj modro presoditi, kaj tvoji telovadci premorejo. Ne zahtevaj

preveč, ampak le toliko, kolikor morejo telovadci izvršiti. Rajši zahtevaj manj, to pa odločno. Nepokorščine vaditelj ne sme trpeti. Zapoved naj bo jasna, da bodo telovadci vedeli, kaj se jim ukazuje; kratka, da si jo bodo mogli zapomniti. Pri ukazovanju naj se vaditelj varuje vsake gostobesednosti. Le kratka, jasna, odločno možata zapoved bo kaj zalegla.

Dopovej telovadcem, da morajo kot taki nekaj »nase držati«. Orlovstvo ima najplemenitejši namen: vzgojiti mladeniče, ki so plemenitega vedenja, viteškega življenja. Takemu mladeniču ni treba veliko ukazovati, še manj pa prepovedovati. Čast orlovska naj nekaj velja. Orli naj se ravnaajo po starem pravilu; kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri. Samozatajevanje naj bo odlična lastnost vsakega Orla. Razne neprilike in žalitve naj velikodušno prenaša.

Gojencem naj vaditelj ne dovoljuje, da bi se vadili v opravljanju in nečastnem govorjenju. Zakrivati resnične napake drugih, ki so jih dolžni naznaniti vzgojiteljem, ali vaditeljem, bi bilo krivično, napačno, grešno. Splošno naj se Orlom večkrat poudarja, kako srečen je človek, ki brez strahu in z veseljem izpolnjuje svoje dolžnosti do Boga, sebe in do bližnjega.

Plačilo in kazen.

Najnavadnejše plačilo je pohvala, najnavadnejša kazen je graja. Hvali naj pa vaditelj le to, za kar se je telovadec sam potrudil. Ne sme se hvaliti to, kar ima telovadec že po naravi, brez lastnega truda, n. pr. lepo postavo, lično hojo, telesno moč. Prepogosta hvala nima nobene cene; zato naj vaditelj zadovoljno pokima. Večkrat je pa dobro pohvaliti boječe telovadce, katerim je treba vlti poguma.

Še večje previdnosti kot pri hvali je treba pri graji in kaznovanju. Malokaj mladega človeka tako boli, kot če je bil krivično kaznovan. Naravnih, posebno telesnih napak vaditelj ne sme nikoli grajati, ali celo smešiti. Za to, česar kdo ne more, ne zasluži kazni. Le to, kar je telovadec po lastni krivdi, vedoma in iz hudobije zagrešil, naj se kaznuje; n. pr. radovoljna nepazljivost, upornost, trma. Če je vaditelj prisiljen, da kaznuje ali graja, naj

ostane miren, kolikor le more in naj se varuje strasti. Nikoli naj togotno ne kriči, naj surovo ne zmerja, skrbno naj se ogiblje vsake kletve. Kjer je treba, naj odločno pograja; če večkrat opomin nič ne izda, naj napove kazen; toda napove naj le to, kar more izvršiti. Kdor kazni samo napoveduje, pa jih ne izvrši, izgubi vso moč nad telovadci. Najprimernejša kazen je izključitev, ali samo začasna ali pa tudi trajna. Vendar naj se tudi izključitev izvrši mirnim potom, ne v hipnem razburjenju, ampak po treznem preudarku. Kdor mora biti od telovadbe izključen brez lastne krivde, zato ker za telovadbo ni sposoben, z njim naj vaditelj posebno prizanesljivo ravna. Prijazno naj ga pouči, da telovaditi ne more, da naj pa drugače dela za lepe orlovske cilje, n. pr. s sodelovanjem pri pevskih vajah, pri predavanjih itd.

Skrb vaditeljeva za samovzgojo.

Potrudi se resno, da se vzgojiš za dobrega vaditelja. Rad opazuj, kako nastopajo drugi vaditelji; posvetuj se s tovariši, sprejmi rad vsak pouk. Ako kdaj pri telovadbi ni bilo reda, se vprašaj, kaj je moglo biti vzrok neuspehu. Morda si bil slabega uspeha kdaj sam kriv, ker si bil sam nereden, premalo resen, si preveč govoril, celo zmerjal, bil na telovadbo sam premalo pripravljen. Kar ni bilo prav, popravi pri prvi priliki. Resna volja popravi vse pomanjkljivosti in napake.

Plačilo vaditeljevega dela.

Trajnemu poštemu delu je uspeh zagotovljen; tudi težko vaditeljevo delo ne bo brez uspeha. Začetne težave so povsod velike, toda vaditelj naj ne omaga, če se mu tudi zdi, da je njegovo delo izgubljeno. Kdor vztrajno dobro dela, gotovo ne dela zastoj. Čim večji je trud, tem večje bo veselje nad uspehi, ki se bodo pokazali. Osrečevala bo vaditelja zavest, da z vzgojo volje in s telovadbo dela za srečno bodočnost mladine in s tem za srečo celega naroda. Povsod in vselej se pa zavedajmo onega reka iz knjige razodenja božjega: »Mi sejemo, sadimo in prilivamo, Gospod pa je, ki daje rast in uspeh.«

Dr. D.



Snaga orodja.

Pavle Kržan.

Večkrat smo že čuli in brali opomine, naj vlada v telovadnici red in snaga. Ne le telo in duša, tudi orodje naj bo snažno v snažni telovadnici.

Zarjavelo orodje ni uporabno za premlkanje, n. pr. za zvišanje ali znižanje, zoženje ali širjenje. Videli smo že večkrat mučno zadrego, kako so se telovadci trudili, da bi spravili bradljo ali drog v pripraven položaj. Zarjaveli deli orodja so večkrat popolnoma onemogočili, da bi telovadci mogli z eleganco telovaditi. Kakor mora imeti vsak obrtnik svoje žage, pile, obličje, sekire itd. nabrušene, če hoče, da mu gre delo urno in gladko izpod rok, ravno tako mora imeti telovadec svoje orodje v dobrem stanju. Pri vsakem odseku se mora izvoliti en član, kateremu se poveri naloga skrbeti za dober obstoj telovadnega orodja. Imenujemo ga »gospodarja. (Glej Poslovnik §§ 42 do 45).

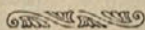
Telovadec, ki gre na drog, si namaže roke z magnezijo. Če pa te ni pri roki, si iz te zadrege pomaga na drug način. Nekateri so zadovoljni s prahom na tleh; drugi si pa kar kratkomalo pljuni na dlan! Tu, dragi bratje, je treba obstati! Vsak telovadec, ki ima rahločutno srce tudi za snago, naj takoj opomni takega telovadca na snago. Opozoriti je treba telovadce, da so bratje, ki telovadijo za takim nečednežem, primorani prijemati za nesnago ali celo pljunke. Da pri tem trpi ugled, ni treba povdarjati. Pa ne le čut dostojnosti, tudi iz zdravstvenih ozirov je tako početje grajati. Saj nam je vendar vsem znano, da so ravno slina in pljunke največji prenašalci raznih bolezni, kakor jetike itd. Ne zgodi se malokrat, da si telovadec rani dlan, da se opraska ali da se mu odtrga žulj. Navadno je to združeno z malo krvavitvijo. Po taki ranitvi si z umazanijo na drugo okužimo rano, ki se v najboljšem slučaju samo ognoji. Lahko pa nastopi tudi

zastrupljenje, ki ima večkrat zelo nevarne posledice. Za svarilen vzgled omenim sledeči dogodek. Eden najboljših naših telovadcev si je na bradlji ranil obe roki pod pazduho, kar je pri prevalih mogoče. Pri tej ranitvi se je telovadcu odrla koža. Na rano je prišel pot od prejšnjega telovadca. Ta pot je povzročil gnojenje obeh podpazuhih v taki meri, da se je moral iti telovadec v bolnico zdraviti. Vlaga od potu in prah ozir, nesnaga na bradlji sta bila vzrok, da ta telovadec ni mogel par mesecev telovaditi in je vsled njegove odsotnosti zastal cel odsek. Pa ne samo to; tudi je bil za vsako delo nezmožen daljši čas.

Naj nam bode ta zgled v izpodbudo in resen opomin, da imejmo telovadno orodje v snažnem stanju. Drog se mora od časa do časa odrgniti s steklenim papirjem (ali jeklenimi opilki), potem pa obrisati s snažno, suho krpo. Bradljo je treba ravnatko osnažiti najprvo s steklenim papirjem, nato pa obrisati s krpo, ki je namočena v lizolovo raztopino. S tem zamorimo nevarne kali, ki se morebiti nahajajo na orodju. Tudi usnjeno orodje, konj in koza, naj se čisti na ta način. Posebno ročaji na konju naj bodo snažni!

Posebno bratje gospodarji naj se zavamejo za snago orodja. Saj ne zahtevamo, da mora ravno on osnažiti vse orodje, temveč pregledati mora večkrat, če je v dobrem stanju ali ne. Njegova dolžnost je, če opazi kako nepravilnost, javiti vadičeljskemu zboru, kaj je treba popraviti ali osnažiti na enem ali drugem delu orodja. Vadičeljski zbor naj oskrbi popravilo orodja sporazumno z odborom. Vendar pa mora vso skrb za popravo in snago nositi gospodar.

Enako so vsi telovadci dolžni na take neprilike opozoriti gospodarja, kajti vsega tudi gospodar ne opazi!



Dopisi.

Pogreba škofa dr. Mahniča dne 19. decembra 1920 v Zagrebu se je udeležilo 54 Orlov v kroju s 4 zastavami. V petek 18. decembra so se odpejla odposlanstva raznih organizacij iz Ljubljane v dveh rezerviranih vozovih, v katere so vstopali med vožnjo na obsavskih postajah vedno novi odposlanci. Od pol osme ure zjutraj dalje je po 6 Orlov (ob polurni izmenjavi) stalo na častni straži ob krsti, ki je stala sredi največje jugoslovanske cerkve, zagrebške stolnice sv. Marka na Kaptolu.

Med slovesnim govorom (sarajevski škof dr. Šarić) in sv. mašo zadušnico (zagrebški nadškof dr. Bauer) so stale tri orlovske čete v špalirju ob krsti. Od 10. do 11. ure je stal orlovski prapor (prapornik V. Land Alfons) v viharjem snežnem metezu na trgu sv. Marka, čakajoč na ureditev sprevoda. Sočutno so pogledovale množice pogrebcev na čete v lahkem kroju brez odela, ki so trepetale od vlage in mraza. Vendar so bili obrabi vedri in pogumni; načelno zavedni fantje so vztrajali, niso se premaknili z

mesta, četudi je bilo gotovo, da se bo vsak prehladil. Bili so dostojni zastopniki svojih odsekov in O. Z. v največjem mestu države. Strumno so korakale čete Orlov kot prvi del žalnega spreveda, ki ga je vodil ljubljanski škof v spremstvu msgr. škofa Karlina in škofa Akšamoviča, prav na pokopališče. Vztrajali so do konca govorov, dokler se ni zaprl grob nad prvim klicarjem katoliške odločnosti med Slovenci, dr. Mahničem, ki je znal najpopolneje združiti v svojem srcu in pri svojem narnem delu ljubezen do naroda in do Cerkev. Ob dveh so se vsedli pogrebci iz Slovenije k obedu, ob petih pa jih je odpeljal vlak nazaj domov. Najlepše so izkazali narodnemu in verskemu mučeniku zadnjo čast s svojo žrtvijo, kajti velika žrtev je bil ta izlet.

9., 10. in 11. oktobra 1920 je sodelovalo nad 700 Orlov iz Kranjske, nad 600 Orlov pa iz Štajerske v plebiscitnem ozemlju na Koroškem. V popolno zadovoljnost narodnega sveta in domačinov so varovali red in osebno svobodo ter varnost imetja. Z discipliniranim nastopom si je te dni naša Zveza priborila nov ugled in dokazala, da ji narodnost ni fraza, ampak dolžnost, ki se je zaveda. Pri tej priliki je bil po nesreči težko ranjen brat Dacar (odsek Brezje), ki se je po operaciji v ljubljanski bolnici pozdravil.

Orodna telovadba naraščaja. Ker ponekod naraščajniki poskušajo pretežke orodne vaje, kar je nevarno in zdravju škodljivo, opozarjamo odseke in vodstva naraščaja na sklepe občnega zbora O. Z. dne 12. decembra 1920, kakor tudi na resolucijo orlovskega tabora v Mariboru dne 31. julija 1920 (naj se orodna telovadba naraščaja omeji na dopustno mero).

PISMO ORLA BRATU VOJAKU.

Dragi brat!

Srčno Te zahvalim za pismo, ki je mene in vse domače potolažilo. Mislili smo že, da so Te morda Albanci na raznju spekli ali Ti kako drugače upihni luč življenja.

Tudi fantje našega odseka so bili veseli, ko sem jim prebral, kaj piše naš načelnik iz vojaške službe. Težko Te pogrešajo, saj veš, kako so bili navezani nate, če bi jih ne bil Ti sam tako imenitno poučil v prvih pismih, da odsek ne sme biti postavljen na osebe, ki jih neprenehoma menja usoda, ali bolje rečeno: Previdnost božja, ampak na neizpremenljiva načela, bi morebiti danes odseka že ne bilo več. Tako smo zopet na konju. Z vso vneto smo se poprijeli dela in pokazalo se je, da močna volja vse težave premaga. Pred šestimi tedni smo dobili novega kaplana, ki nam toliko pomaga, da naš odsek celo bolje stoji, kakor prej. Vesel boš našega dela, kadar prideš na dopust!

Kdo bi si bil mislil, da bo odseku tako hitro zrastle nova glava! Boštjanov Miha tako nastopa, kakor telovadni učitelj. Vsak večer tišči glavo v Mladost, Vadnik, Poslovnik in v list z novimi vajami, koraka po hiši, poveljuje sam sebi, poskuša razne gibe in ponavlja vaje, da pravijo mati: »Naš Miha se bo še zmešal.« Izvolili smo ga za podnačelnika, ker je zdaj najboljši telovadec med nami. Tudi ga vsi fantje obračajo, ker je tako vnet za odsek in ni napuhjen. Jutri teden bo šel na vadiateljski tečaj. Tudi že naredi sklopko in naupor, in sicer na drogu in na bradlji in je prepričan, da bo odsek poleti lahko postavil eno vrsto k teknam nižjih oddelkov. Vem, da si vesel tega brata, ker Ti ni za osebe, ampak za korist društva.

Pošiljam Ti en zavitek pisem, ker vem, da jih težko dobiš; tudi znamke so priložene. Piši eno Mihu, bo zelo vesel, če ga boš pohvalil; saj zasluži.

Mene je večkrat sram, kadar se spomnim, da uživam nekaljeno dobrote domače hiše in vasi, medtem ko si se Ti moral že prej pokoriti dve leti v vojski in zdaj iznova trpiš v daljni deželi v strogi in naporni vojaški službi. Kar čudimo se Ti vsi, da si še tako potrpežljiv in vdan v svojo usodo! Res, vse zabavljanje, vsa jeza nič ne pomaga. Eni morajo biti vojaki, da ima država kaj moči, da se ohrani red v domovini in da nam sovražni sosedje ne odtrgajo še novih dežel. Čast Vam, ki trpite za nas! Tudi krivice, ki jih morate prestajati v službi, in nepravilnosti, o katerih pišeš, bodo s časom ponehale. Naši poslanci pridno nastopajo za Vaše pravice. Ne bo dolgo, da Vam bodo izvojevali, kar po pravici zahtevate.

Doma se vsak dan spomnimo nate. Včeraj se je Katrici sanjalo od uheljev in od čorbe, o kateri si pisal. Prišla Te je obiskat, pa ji je strašno dolg in suh Bošnjak, z dolgimi brki in turško kapo, hotel naliti v predpasnik čorbe iz kotla. Pa je zaspila in se zbudila, ravno ko so jo mati hoteli poklicati, naj gre kravam pokladat. To smo se smejali pri kosilu, ko nam je razlagala svoje sanje!

Zdravi smo vsi. Pred enim tednom je zapadel nov sneg. V hlevu imamo eno glavo več, Cika ima lepega telčka. Pri sosedu so klali, sinoči smo se mastili s kolinami. Veliko bolj bi nam bile teknille, če bi jih Ti mogel jesti z nami. Pa saj bodo kmalu prešli še ti meseci, bo pa takrat zopet bolj veselo, ko se vrneš v očetovo hišo in v naš odsek. Na veselo svidenje!

Zdaj Ti pa želim srečno novo leto 1921, ki naj Te kmalu, zdravega na duši in na Tvojem junškem telesu, vrne naši družini doma in v odseku. Veselih božičnih praznikov Ti pa ne morem želeti, ker ne boš mogel biti vesel brez sv. maše, naših zvonov, naših obrazov in naše sklode. Nam bo pa na žegnanje bolj teknilo, ko boš gotovo že med nami zajemal, molil in ukal.

V imenu naše hiše Te srčno pozdravljam in v imenu odseka Ti kličem tja doli v kamenito Dalmacijo, če si še tam — Bog Te živi! Pozdrav vsem Orlom-vojakom!

Gorjanci, 21. dec. 1920.

Tvoj brat

France.

Na Dovjem se je ustanovil orlovski odsek »Triglav« dne 14. decembra 1919. Šteje 20 članov in 30 naraščajnikov. Orliški krožek šteje 30 članic in še nekoliko več gojenk. Dne 16. maja 1920 se je vršila v Društvenem domu slovesna zaobljuba z 2 govoroma in telovadbo. — Orel je priredil več gledaliških predstav (n. pr. »Kmet in fotograf«, »Mesalina«, »Vse naše«, »Deseti brat«, »Divji lovec«). — Priredil je več izletov (v Kranjsko goro, v Radovljico, na Jesenice, v Št. Janž); udeležil se je sprejema regenta Aleksandra na Bledu in orlovskega tabora v Mariboru. — Imel je mesečno fantovske večere. Na njih se je razpravljalo o agitaciji za Orla in naraščaj, o verskih načelih in verskem življenju Orlov, o boju proti posirovelosti, alkoholizmu, o boju proti nravni propalosti, o spoštovanju do hiše božje in do neomadeževanega življenja, o orlovski značajnosti, disciplini, o odnosih Orlov nasproti nekatoliškim telovadnim organizacijam, o razmerju Orlov do Marijine družbe, o načelni razliki med Orlom in Sokolom. — Telovadbo ima odsek ob sobotah, krožek, naraščajniki in gojenke ob nedeljah, razdeljeno ob določenih urah. Mladi odsek in krožek naj raste, se razvija in krepi ter naj se po njem utrjuje verska zavest in krščanska načela. Bog živi!

Črnomelj. Dne 2. sept. 1920 smo zopet začeli z delom v našem odseku. Vpliv mariborskega ta-

bora se pozna tudi pri nas, ker so člani polni poguma prijeli za delo. Dne 6. sept. se je vršil redni občni zbor, ki je odseku začrtal tedenski red in nalogo v zimski sezoni. Odsek je imel 70 telovadnih ur, s povprečno udeležbo 12 članov na uro. Imel je 3 izlete, in poleg tega še 5 javnih nastopov. Priredil je 16 fantovskih večerov, kjer so člani sami nastopali kot deklamatorji in govorniki. Sodeloval je pri 14tih društvenih predstavah in 3 zabavnih večerih. Naročen je na 10 izvodov »Mladosti«. Dopisov je prejel 32 in odposlal 21 pisem. V zimski sezoni smo določili vsak teden po en fantovski večer in dva večera za telovadbo. Da je odsek resno delal, so pričali številni napadi v nasprotnem časopisu, ki so dosegli to, da je življenje v odseku postalo še bolj živahno in da se je naša zavest podvojila!

Belokranjsko okrožje. Dne 31. oktobra 1920 se je vršil II. redni občni zbor našega okrožja. Ta dan se je vršil tudi okrožni tečaj v Črnomlju. Poročilo kaže, da je okrožje storilo svojo nalogo. Priredilo je okrožno javno telovadbo 4. jul. na Štrekljevcu. Udeležilo se je do 100 članov Mariborskega tabora. Okrožje si je prizadevalo, združiti vso belokranjsko mladino pod svoje okrilje. Gotovo je pa se, da se bo okrožje pomnožilo za par odsekov. Okrožnih sej je bilo 5 in ena okrožna revizija. Dohodkov je imelo okrožje 1966 K, stroškov pa 1576 kron. V blagajni je 450. — Po nagovoru okrož. referenta br. Langusa, ki je izpodbujal brate k verski, socialni in politični zavesti, so se izvršile volitve (predsednik br. Martin Plut, načelnik pa br. Janko Kramarič, oba iz Črnomlja). — Zvečer se je vršila na čast udeležencem slavnost s petjem, deklamacijo in igro: »Mrak«.

Konice. Že je leto dni dela za nami. Spali nismo. Odsek naš je bil rojen 28. sept. 1919. Kumboval mu je dr. Karel Capuder. Takrat nas je bilo 60. Sedaj nas je sicer za deset manj, pa ti smo Orli. Brez težav seveda ni šlo. Pa ravno ti napori so najboljša šola. Telovadili smo, imeli fantovske sestanke, peli in igrali — vse to včasih manj, včasih bolj redno — in se v poštenem razvedrilu veselili mladih dni. Poletili smo na okrožni prireditvi v Braslovce in na Teharje in v orlovskih dneh v Maribor. Povsod smo nastopili pri redovnih vajah in se vselej nanovo navdušili in ogreli za lepe orlovske vzore. — Na Malo Gospo, dne 8. sept., smo pa sami imeli okrožno prireditev s taborom dopoldne. Trojni jubilej smo slavili: 70 letnico rojstva našega visokega rojaka prevz. g. knezoškofa dr. Mihaela Napotnika, 10 letnico, odkar je bil naš ljubljenski nadžupnik g. Franc Hrastelj imenovan arhidijakonom v Konicah in obletnico svojega obstanika. Posebno nas je razveselil brzojavni pozdrav prevz. g. knezoškofa: »Iskrena zahvala orlovskemu taboru za ljubeznivi spomin. Vsemogočni naj na priprošnje deviške Matere Marije bogato blagoslovi krščansko mladino tamonjega okraja. Bodi ji zvestoba do svete Cerkve zvezda vodnica v njenem življenju! Dr. Mihael Napotnik, nadpastir.« Godbo za prireditev je dal salezijanski zavod z Rakovnika, za kar smo mu iz srca hvaležni. Prejšnji večer so kresovi in strelji topičev napovedovali prebivalstvu konjiškega okraja orlovski praznik. Pozno v noč je bila podoknica mil. g. arhidijakonu, na praznik zjutraj je bila budnica po trgu. Ob devetih sprejem gostov in slavnostni obhod po trgu. Na prostornem in lepo okrašenem cerkvenem trgu je odslužil mil. g. Hrastelj ob asistenci tiho sveto mašo in zatem v kratki, pa iskreni in jedrnatih besedi obrazložil temelje krščanstva. Tabor je otvoril br. Matija Napotnik, govorili so nato predsednik O. Z. br. Pirc, ki je orisal pomen orlovstva, dr. I. Le-

skovar, gerent mariborskega mesta, zastopnik društva »Kačič« iz Zagreba in sestra M. Zupančič v imenu Orlic. Sledila je slovesna zaobljuba domačega Orla. Udeležba je bila nad vse pričakovanje velika. Telovadišče smo priredili po predpisu v »Mladosti«: s tribuno in načelniškim odrom v ospredju. Telovadba sama nas ni popolnoma zadovoljila. Opažalo se je pomanjkanje discipline. Vtis vse prireditve na občinstvo je bil pa globok in se ne da preceniti. — Pevski zbor dobro deluje. Z dramatičnim odsekom je priredil tri gledališke predstave. Najlepša je bila »Zloba in zvestoba«. — Dne 21. nov. 1920 smo si osnovali novo Konjiško okrožje. Posetil nas je takrat br. predsednik Pirc sam. Trije odseki že so, več se jih še obeta. Četudi tuintam vsi pogoji niso ugodni, pa veselje fantov do dela, njih umevanje potrebe fantovske organizacije, njih ljubezen in smisel za vse dobro, njih močna volja in žilavost, zmaga vse. Bratje, roko v roki za orlovska načela naprej!

Predoslje. Od našega, 4 mesece obstoječega odseka, se je udeležilo 8 članov mariborskega tabora. Izmed teh so bili trije v kroju in eden je tudi telovadil.

Sv. Križ pri Mariboru. Tako dolgočasne nedelje že dolgo ni bilo pri nas kakor je bila dne 2. avgusta. Imeli smo zgodaj sv. mašo, potem pa je pohitela vsa naša zavedna mladina v Maribor na orlovski tabor. Naši Orli in Orlice so se udeležili polnoštevilno slavnostnega pohoda po mestu, popoldne pa javne telovadbe. Pohvalno omenimo zlasti naše navdušene Orlice, ki so se v treh mesecih usposobile za nastop pri javni telovadbi. Nič se ni poznalo, da so kmetskega stanu, četudi se je »Božoljub« v številki 9.—10. izjavil, da je smešno, če kmetsko dekle telovadi. Uspeh mariborskega nastopa nas je zadovoljil povsem; škoda samo, da naši telovadci niso imeli pod petami belih kamnov, kakor Sokoli. — Našem fantovskemu odseku še manjka pravega načelnika, ki bi znal njihovo sicer dobro voljo tudi prav voditi in razkropljene ude skupaj držati. Po mariborski prireditvi je namreč naš orlovski odsek začel spati spanje pravičnega (?). Nič več zanimanja za poutne večere, nič več vaj, kakor razkropljene ovčice hodijo prej ponosni fantje okrog. Kako, ali so že čisto pozabili, s kakim veseljem so se udeležili slavnostnega pohoda v Mariboru? — Umrl nam je ravno par dni pred taborom priden brat Stanko Čepe, namesto orlovskega slavja je šel uživati nebeško slavo. (Op. ur. Tudi tak odsek izpolnjuje nehote važno nalogo — pridiga vsem drugim, kakšen odsek ne sme biti! »V trudu in znoju, polnem radosti« je veselje za mladega človeka. Morebiti začno v delu tekmovali z Orlicami?)

Naznanilo. Tel. odsek Orel-Maribor ima še v zalogi spominske vrčke na orlovski tabor. Cena 10 K. — Bratje, ki ste se udeležili tabora, še si lahko naknadno preskrbite za sebe in svoje znance ta lep spominček. Pišite dopisnico in pošljite denar naprej (priložite tudi za poštino za vsak vrček 1 Kl) na tel. odsek Orel Maribor, ali pa na tajn. namestnika (Fr. Kramberger, jurist, Cirilova tiskarna, Maribor).

Katoliški Slovenci v Ameriki se spominjajo naše organizacije ob vsaki priliki. Skoro vsaka številka njihovih listov ima kakšno poročilo o nas, ali pa izkazuje novo nabrane darove za Orla. Bodo jim hvaležni v dejanju, čvrsto se držimo naših načel in pridno delajmo v odsekih!

Delavska društva na Finskem so izdala prepoved točenja opo'nih pijač v društvenih prostorih. Istotako ne točijo alkohola restavracije v po-

slopju deželne zbornice v finskem narodnem gledališču, in velikem dijaškem domu.

Številke govore! Na Kranjskem se je že pred vojno izpilo za 40 milijonov opojnih pijač na leto, medtem ko je ves zemljiški davek znašal 3 milijone kron. Vsi Slovenci skupaj smo izdali za alkohol (t. j. 5 milijonov litrov žganja, 13 milijonov litrov vina) 100 milijonov kron, to pride na osebo 60 K. — Koliko kmetijskih posestev bi se moderno uredilo, koliko šol in udobnih delavskih stanovanj zidalo še pred vojno z eno desetino te vsote! — Za vsoto, katero je izdalo delavstvo v 25 letih samo za žgane pijače v naši domovini, bi na primer lahko kupili vsa tovarniška podjetja na Kranjskem.

V Sloveni pride povprečno na vsakega človeka letno 3200 gramov koncentriranega 100% alkohola, na celo deželo pa 1.626.500 kg, gotovo lepa vsota. To je nekako 150 vagonov čistega strupa.

Pitak iz Mitiline je izdal zakon, da mora oni, ki je v pijanosti storil zločin, trpeti dvojno kazn. Tudi Plato, Aristotel in Plutarh niso smatrali pijanosti za opravičujoč vzrok, temveč so se izrazili, da je Pitakova določba prava zakonodajna modrost.

Italija izvozi na leto povprečno za 90 milijonov frankov vina. Samo milanska občina zasluži pri izvozu vina 9—10 milijonov frankov na leto.

Slovenci — Slovence! Gre nam za tisoče življenj naših fantov in mož, ki vsako leto radi alkohola padejo v prezgodnji grob. — Gre za srečo in mir tisočeri družin — gre za naše žene, ki trpe pod krutostjo pijači vdanih mož — gre za prihodnost našega mladega rodu — gre za obstoj stotin posestev in obrtnih podjetij — gre za milijone narodovega premoženja. Gre za to, da se oprostimo stoletnih sramotnih okov alkoholizma, ki so glavne zapreke gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda! Z zdravimi in treznimi možgani zrmo v svet: bol in težo življenja bomo bolj spoznali, a spoznali bomo tudi radost in velikost življenja čisto in neskaljeno. Iz ljubezni do lastnih otrok, iz ljubezni do sobratov-trpinov se oprimo vsi in brez razlike stanu in poklica važnega socialnega dela v boju proti alkoholizmu, delujmo zavedno in določno za našo in naših srečnejšo bodočnost, kajti le trezen narod bo v moči, da zadosti vsem zahtevam, katere stavi na njega nova doba.

Izsel'evan'je. Glasom poročila priseljeniške oblasti (U. S. Immigration Service) v Združenih državah v Ameriki se je v dobi od julija 1918 do aprila 1919 dovolilo vstop v Združene države 108.052 tujcem-priseljencem in 71.026 tujcem, ki se smatrajo za priseljence, 6761 tujcev je bilo izključenih. — V isti dobi je zapustilo Združene države 80.347 tujcev-priseljencev in 73.482 tujcev, ki niso priseljenci. Odvedli pa so 2328 tujcev, ki so se nahajali že v Združenih državah. — Meseca aprila 1919 so dovolili vstop 16.860 tujcem-priseljencem in 14.229 tujcem, ki jih ni smatrati za priseljence. 912 tujcev se ni smelo izkrcati. — Tekom istega meseca pa so zapustili Združene države 17.203 tujci-priseljenci in 8388 tujcev, ki niso priseljenci. Odvedli so 421 tujcev. — Kar se tiče narodnosti priseljencev, ki jim je bil dovoljen vstop v Združene države, priseljeniška oblast navaja Jugoslovane v sledečih skupinah: Bulgari, Srbi in Črnogorci: 3147 (od julija 1915 do konca junija 1916), 1134 (do konca junija 1917), 150 (do konca junija 1918), 152 (od julija 1918 do aprila 1919), 13 (aprila 1919). — Hrvati in Slovenci. 971 (od julija 1915 do konca junija 1916), 305 (do konca junija 1917), 33 (do konca

junija 1918), 10 (od julija 1918 do aprila 1919), 1 (aprila 1919). — Dalmatinci, Bosanci in Hercegovci: 114 (od julija 1915 do konca junija 1916), 94 (do konca junija 1917), 15 (do konca junija 1918), 4 (od julija 1918 do aprila 1919), nobeden julija 1919.

Napoleon I. o krščanski veri. Zanimivo je, kar poroča Abbé de Ségur v knjigi »Kratki in zaupljivi odgovori na najbolj razširjene ugovore proti katoliški veri«, ki je izšla gotovo že v več ko 250. izdajah, o Napoleonu. Pripoveduje o njem to-le: Ko je živel Napoleon osamljen na otoku Sv. Helene, je jel premišljevati vero svojih otroških let, in njegov veliki duh je priznal svetost in resnico katoliške vere. V veri je iskal zadnje utehe. Dal je poklicati na otok katoliškega duhovnika, da mu je opravljal v njegovem stanovanju najsvetejšo daritev in vsak dan je bil sam pri sv. maši. Svojemu kuharju je zapovedal, da naj ne pripravlja ob postnih dnevih mesnih jedi. Njegovi prijatelji so se čudili, ako je govoril o temeljnih resnicah sv. vere. Ko se mu je približala smrt, je odpustil svoje zdravnike in dal poklicati duhovnika Vignali, svojega kaplana, in mu je rekel: »Verujem v Boga, v katoliški veri sem se rodil, hočem spolniti dolžnosti, ki nam jih nalaga vera, želim, da prejemem utehe, ki jih vera deli.« Izpovedal se je ter prejel sv. popotnico in sv. poslednje olje. Nato je rekel generalu Mantholonu: »Srečen sem, ker sem izpolnil svojo dolžnost, želim, da bi imeli tudi Vi tako srečo ob svoji smrtni uri. Na prestolu nisem izpolnjeval verskih dolžnosti, priznati moram: moč zaslepi človeka, da mu pridé omotica v glavo. A veroval sem vedno. Glas zvonov mi je segel vedno v srce, in kadar sem videl duhovnika, sem bil vesel. Prej sem sicer hotel res vse to zatajiti, a sedaj uvidevam, da bi bila to gola slabost. Zato hočem sedaj Bogu dati dolžno čast.«

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Bratu J. B. v C. — Hvala za obširni spis! Vse je res; vendar je predolgo in splošno znane zadeve. Zato ni mogoče ponatisniti, ker je prostor zelo omejen.

Brat L. v R. — Uvodnika za novo leto uredniški sosvet ni pripustil vsled dolgovčnosti in ker je preveč aforistično pisan. Pesem je v rokah glasbenega odseka O. Z.

Brat Kr.—n. — »Veselje naših Orlov, zlasti z vidika orlovskih izletov« se ne more sprejeti v »Mladost«, ker je predolgovечно in premalo pove o splošno znani stvari.

Več okrožij in odsekov še ni poslalo pregleda o delu v preteklem poslovnem letu. Tajniki, predsedniki, storite svojo dolžnost!

Orlice! Po sklepu občnega zbora O. Z. pooblaščenemu predsedstvu O. Z. se je dogovorilo z Orliško zvezo, da bo »Mladost« dala Orliški zvezi na razpolago kot, v katerem bo prinašala dopise in spise Orlic. Zato mora pa vsak Orliški krožek naročiti vsaj pet iztisov »Mladosti«. S prihodnjo številko postane torej »Mladost« tudi glasilo Orlic, ki bi sicer še dalje morale ostati brez glasila. Orlice! Na delo za dobro vsebino in pomnožitev naročnikov »Mladosti«!

Brate Orli! »Mladost« je tudi glasilo hrvatskih omladinskih telovadcev, sprejetih 12. decembra 1920 v Orlovsko zvezo. Pišite in poročajte vanjo; samo kratko, ker ima malo prostora.

Naslovna slika je ostala za to številko še stara. Naročena pa je že nova. Upamo, da bo že krasila drugo številko.



»Mladost«, orlovsko glasilo, izhaja v začetku vsakega meseca v Ljubljani. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, pritličje. — Naročnina je za člane Orlovske zveze 45 K, za vse druge 60 K na leto. — Posamezna številka velja 12 K. — Odgovorni urednik je Ludovik Tomažič. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Urejuje: **Jernej Hafner**, Ljubljana, župnišče pri Sv. Petru.

Orlovske potrebščine

ima v zalogi Gospodarski odsek Orlovske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Obračajte se edino nanj. Začasno priporoča in razpošilja:

Zlata knjiga slovenskih Orlov, nevezana K 10'—	Sprejemnica za člane (diplome) K 6'—
Vsak Orel jo mora docela poznati in se po njej ravnati.	Partiture za klavir orlovske him- ne, prostih vaj, vaditeljskih, za naraščaj itd. po K 5'— in . . . 10'—
Mladinske in telovadne igre „ 10'—	Trakovi z napisi za surke, vsak „ 4'—
Za slehernega načelnika ne- obhodno potreben učni pri- pomoček v telovadnici, zlasti še za one, ki vodijo naraščaj.	Tekmovalne vaje za Maribor „ 12'—
Priporoča se tudi vsem šol- skim vodstvom.	Orlovske čepice (šte. 54—58) „ 70'—
Mladeniška telovadna organiza- cija „ 2'—	Majce „ 77'—
To je sicer star pravilnik Or- lovske zveze, a še vedno upo- raben, posebno za ustanavlja- nje novih odsekov.	Deke za konje, komad „ 150'—
	Mariborski znaki, komad „ 2'—
	Trobke za načelnike s trakom „ 80'—
	Trobke za načelnice s trakom „ 70'—
	Ajmo mi Sokoli „ 6'—
	Orlovski koledarček „ 10'—

☛ Zavojnina in poštnina se zaračuna posebej. ☚